

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

MUĞLA BODRUM BELEDİYESİ

2021 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Ekim 2022

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	9
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	10
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	10
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	10
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	13
7.	DENETİM BULGULARI.....	13
8.	EKLER.....	61

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Personel Durumu	3
Tablo 2: 2021 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu	4
Tablo 3: 2021 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu	4
Tablo 4: 2021 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu.....	5
Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2019-2021) Seyri.....	6
Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2019-2021) Seyri.....	6
Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler	7
Tablo 8: Maddi Duran Varlıklara İlişkin Amortisman Tutarları.....	15
Tablo 9: Pazarlık ve Doğrudan Temin Sınırını Aşan Mal, Hizmet ve Yapım İşleri Giderleri	35
Tablo 10: 2021 Yılı Borç Stoku	47
Tablo 11: Emlak Vergisi Beyanları İle Fiili Durum Arasındaki Farka İlişkin Taşınmaz Listesi	52
Tablo 12: Asansör, Kalorifer veya Klima Tesisatı Bulunan Taşınmaz Listesi.....	55

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Maddi Duran Varlıkların Bir Kısmı İçin Amortisman Ayrılmaması
2. Tahsisli Taşınmazların Muhasebede Takibinin Yapılmaması

B. Diğer Bulgular

1. Gecekondu Fonundaki Paraların Amacına Uygun Kullanılmaması
2. Aile Cüzdanı Alımlarının Belediye Muhasebe Kayıtlarında Takip Edilmesi
3. Uzun Vadeli Alınan Depozito ve Teminatlar İçin İlgili Hesabın Kullanılmaması
4. Temsil, Ağırlama, Tören, Fuar ve Organizasyon Giderlerinin, Diğer Harcama Birimleri Tarafından Kullanılması
5. Otopark Bedellerinin Amacı Dışında Kullanılması
6. Tahsil Edilen Çevre Temizlik Vergilerinden Büyükşehir Belediyesine Aktarılan Payın Kamu İdareleri Payları Hesabında İzlenmemesi
7. Bazı Taşınmazların İhale Yapılmaksızın Ecrimisil Karşılığında Kullandırılması
8. Belediyenin Mülkiyetinde Bulunan Bazı Taşınmazların Tahsis İşlemlerinin Mevzuata Uygun Olmaması
9. Belediye Gelirlerine Ait Tarifelerin Yeniden Değerleme Oranı Dikkate Alınarak Arttırılmaması
10. Belediye Tarafından Oluşturulan Takdir Komisyonunun Yetkisi Olmamasına Rağmen Arazilere Ait Asgari Ölçüde Birim Değer Tespit Etmesi
11. Kanuni Muafiyet Olduğu Halde Çeşitli Vergi ve Fon Ödemelerinde Bulunulması
12. Tatil Günlerinde Çalışma Ruhsatı Harcı Tarifesinin Belirlenmemesi ve Bu Harca İlişkin Hiçbir Tahsilatın Yapılmaması
13. Asgari Ücret Destek Primi Tutarlarının İlçe Mal Müdürlüğüne Gönderilmemesi

14. Parasal Limitler Dahilinde Yapılan Alımlarda %10 Sınırının Takip Edilmemesi ve Bu Sınır Aşılmasına Rağmen Kamu İhale Kurulundan Uygun Görüş Alınmaması
15. İşçilere Kanunda Öngörülen Yıllık 270 Saati Aşan Sürelerde Fazla Çalışma Yaptırılması
16. Personel Giderlerinin Belirlenen Sınırların Üzerinde Olması
17. Hurda İşlemlerinin Sağlıklı Bir Şekilde Yürütülmesini Sağlayacak Hurda Yönetim Sistemi Kurulmaması
18. Taşınır Mal Yönetim Süreçlerinin Etkili İşletilmemesi
19. Yangında Kullanılmak Üzere Bağışlanan Malzemelerin Taşınır Mevzuatına Uygun Şekilde Kayıtlara Alınmaması
20. Borçlanma Sınırının Aşılması
21. Bazı İşyerlerinin İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Olmadan Faaliyette Bulunması
22. Belediyenin Sınırları İçerisinde Bulunan Bazı İş Yerlerinden Çevre Temizlik Vergisi Alınmaması
23. Emlak Vergisi ile İlgili Hatalı Uygulamaların Bulunması
24. Verginin İdarece Tarhında Vergi Usul Kanunu Hükümlerine Uyulmaması

---

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Belediyeler, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Mahalli idareler" başlıklı 127'nci maddesinde, belediye halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları seçimlerle oluşturulan kamu tüzel kişileri olarak tanımlanmıştır. Belediyelerin kuruluş, görev ve yetkilerinin yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla düzenleneceği Anayasa'da hüküm altına alınmıştır.

Bodrum Belediyesi 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Tanımlar" başlıklı 3'üncü maddesinde yer alan sınıflandırma çerçevesinde genel yönetim kapsamında yer almakta olup, faaliyetlerini 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu, 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun verdiği yetki ve sorumluluklar çerçevesinde yürütmektedir. Belediye, büyükşehir belediyesi sınırları içinde kalan bir ilçe belediyesidir ve belediyenin sınırları, bulunduğu ilçenin mülki sınırlarıdır.

Kamu İdaresinin temel mevzuatı olan 5216 ve 5393 sayılı Kanunlarda kurumun görev, yetki, sorumlulukları ile organları, teşkilatı, bütçe ve denetimi gibi temel hususlar düzenlenmektedir. Bununla birlikte görev, yetki, imtiyaz ve sorumlulukları diğer ilgili kanun ve yönetmeliklerde de düzenlenmiştir.

5216 sayılı Kanun'un "Büyükşehir ve ilçe belediyelerinin görev ve sorumlulukları" başlıklı 7'nci maddesinde, büyükşehir belediyelerinin ve büyükşehir ilçe belediyelerinin görev ve yetkileri ayrıntılı bir şekilde sayılmıştır. Söz konusu görev ve yetkiler genel olarak 5393 sayılı Kanun'da belirtilen görev ve yetkilerin paylaşımından ibarettir. Büyükşehir kapsamındaki belediyeler arasında hizmetlerin yerine getirilmesi bakımından uyum ve koordinasyonun büyükşehir belediyesi tarafından sağlanması da hüküm altına alınmıştır. Büyükşehir belediyelerinin, kendi sınırları içerisinde yer alan ilçe belediyelerinin imar uygulamalarını denetleme yetkisi bulunmaktadır. Bunun yanı sıra, büyükşehir ve büyükşehir ilçe belediyeleri hakkında 5393 sayılı Kanun'da yer verilen yetki, imtiyaz ve muafiyetlerin geçerli olduğu da mezkur Kanun'da belirtilmiştir.

5393 sayılı Kanun'un "Belediyenin görev ve sorumlulukları" başlıklı 14'üncü maddesinde, belediyelerin mahalli müşterek nitelikte olmak şartıyla; kentsel altyapı, çevre sağlığı, temizlik, katı atık, zabıta, itfaiye, mezarlıklar, park ve yeşil alanlar, konut, kültür ve

---

sanat, öğrenci yurtları, sosyal hizmetler, nikâh ve benzeri hizmetleri yapacağı veya yaptıracığı, bunun yanı sıra devlet okullarının ve mabetlerin tüm ihtiyaçlarını karşılayabileceği, sağlıkla ilgili tesisler açabileceği, sporu teşvik edebileceği ve gıda bankacılığı yapabileceği hüküm altına alınmıştır.

5393 sayılı Kanun'un "Belediyenin yetkileri ve imtiyazları" başlıklı 15'inci maddesinde; belde sakinlerinin mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla her türlü faaliyet ve girişimde bulunmak, yönetmelik çıkarmak, belediye gelirlerini tahsil etmek, ulaşım hizmetlerini görmek, ticari hayata katkı sağlamak gibi yetki ve imtiyazlar sayılmıştır.

Merkezi idarenin, mahalli hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahalli ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla mahalli idareler üzerinde idari vesayet yetkisine sahip olduğu Anayasa'da hüküm altına alınmıştır. Bu idari vesayet yetkisi denetim ve soruşturma konularında İçişleri Bakanlığı tarafından, yönetsel konularda ise Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından kullanılmaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

5393 sayılı Belediye Kanunu'na göre ilçe belediyesinin organları; belediye meclisi, belediye encümeni ve belediye başkanıdır.

Bodrum Belediyesinin karar organı olan Belediye Meclisi, biri Belediye Başkanı olmak üzere 32 üyeden oluşmaktadır.

Belediye teşkilatı norm kadro esaslarına uygun olarak yazı işleri, mali hizmetler, fen işleri ve zabıta birimlerinden oluşmaktadır. Beldenin nüfusu, fiziki ve coğrafi yapısı, ekonomik, sosyal ve kültürel özellikleri ile gelişme potansiyeli dikkate alınarak, norm kadro ilke ve standartlarına uygun olarak gerektiğinde sağlık, itfaiye, imar, insan kaynakları, hukuk işleri ve ihtiyaca göre diğer birimler kurulabilmektedir. Bu birimlerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesi belediye meclisinin yetkisi dahilindedir.

Belediyelerdeki tüm kadrolara yapılacak olan atamalar kanun ve yönetmeliklerde belirtilen kriterlere uygun olarak belediye başkanı tarafından yapılmakta, birim müdürlüğü ve üstü yönetici kadrolarına yapılan atamalar ilk toplantıda belediye meclisinin bilgisine sunulmaktadır. 5393 sayılı Kanun'a istinaden belediye başkanı, zorunlu gördüğü takdirde, beldenin nüfus sayısına göre en çok dört belediye meclis üyesini belediye başkan yardımcısı

olarak görevlendirebilmektedir.

Belediyenin teşkilat yapısında, doğrudan Başkana bağlı sekiz adet birim belirlenmiştir. Bunlar Özel Kalem Müdürlüğü, Teftiş Kurulu Müdürlüğü, Mali Hizmetler Müdürlüğü, Yapı Kontrol Müdürlüğü, İşletme ve İştirakler Müdürlüğü, Bilgi İşlem Müdürlüğü, Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü ve Zabıta Müdürlüğüdür. Başkana bağlı memurlar arasından atanan dört başkan yardımcısı, meclis üyeleri arasından atanan iki başkan yardımcısı görev yapmaktadır. Belediyenin onaltı adet hizmet birimi, alan ve amaçlarına göre ilgili başkan yardımcılığına bağlıdır.

Belediyenin hizmetlerinin yerine getirilmesinde memur, sözleşmeli personel ve işçiler çalıştırılmaktadır. Çalışan personele ilişkin bilgiler tabloda detaylandırılmıştır. Tablo 1'e göre ihdas edilen norm kadro sayısı kadrolu işçiler için %224 oranında, 696 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname Uyarınca çalıştırılan personel içinse %140 oranında aşıldığı görülmüştür.

Tablo 1: Personel Durumu

Personel İstihdam Türü	İhdas Edilmiş Norm Kadro Sayısı	Dolu Kadro Sayısı
Memur	348	205
Sözleşmeli Personel	30	30
Kadrolu İşçi	173	387
Geçici İşçi	2	2
Toplam	553	624
696 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname Uyarınca Çalıştırılan Personel	844	1181

Belediyenin doğrudan hissedarı olduğu toplam üç adet şirket bulunmaktadır.

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Bütçe türleri ve kapsamı" başlıklı 12'nci maddesine göre, genel yönetim kapsamındaki idarelerin bütçeleri içinde mahalli idareler bütçeleri de sayılmış, mahalli idare bütçesi, mahalli idare kapsamındaki kamu idarelerinin bütçesi olarak tanımlanmıştır. Bütçe işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre yürütülmektedir.

Bütçe; belediyenin stratejik planına ve performans programına uygun olarak, analitik bütçe sistemine göre belediye başkanı tarafından hazırlanan, mali yıl ve izleyen iki yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren ve belediye meclisince kabul edilen bir karardır. Bu kapsamda Bodrum Belediyesi,

faaliyetlerini ilgili mali yılı bütçesi ile verilen ödenekler ile yürütmektedir.

Belediyenin 2021 yılı bütçe ödenekleri, tahmini bütçe gider ve gelirleri ile gerçekleşme rakamları aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 2: 2021 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu

E-Kod1	Giderin Türü	Geçen Yılandan Devreden Ödenek (TL)	Bütçe İle Verilen Ödenek (TL)	Eklene / Düşülen Ödenek (TL)	Ödenek Toplamı (TL)	Bütçe Gideri Toplamı (TL)	İptal Edilen Ödenek (TL)	Ertesi Yıla Devreden Ödenek (TL)
01	Personel Giderleri	0,00	103.702.000,00	7.423.500,00	111.125.500,00	102.985.365,35	8.140.134,65	0,00
02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	0,00	19.086.949,00	573.500,00	19.660.449,00	18.710.840,25	949.608,5	0,00
03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	0,00	170.248.344,00	57.669.480,99	227.917.824,99	212.858.821,52	15.059.003,47	0,00
04	Faiz Giderleri	0,00	8.500.000,00	700.000,00	9.200.000,00	9.097.945,12	102.054,88	0,00
05	Cari Transferler	0,00	9.407.500,00	-2.056.500,00	7.351.000,00	6.721.802,41	629.197,59	0,00
06	Sermaye Giderleri	0,00	103.951.599,00	2.936.019,01	106.887.618,01	97.576.535,87	9.311.082,14	0,00
07	Sermaye Transferleri	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
08	Borç Verme	0,00	2.500.000,00	8.754.000,00	11.254.000,00	11.254.000,00	0,00	0,00
09	Yedek Ödenek	0,00	22.050.000,00	-21.000.000,00	1.050.000,00	0,00	1.050.000,00	0,00
Toplam		0,00	439.446.392,00	55.000.000,00	494.446.392,00	459.205.310,52	35.241.081,48	0,00

Belediyenin 2021 mali yılı bütçesi ile 439.446.392,00 TL ödenek öngörülmüş olup yıl içinde eklene ve düşülen ödenekle birlikte 2021 yılı ödenek toplamı 494.446.392,00 TL olmuştur. Yıl içinde 459.205.310,52 TL bütçe gideri yapılmış, 35.241.081,48 TL ödenek iptal edilmiştir.

Tablo 3: 2021 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu

Bütçe Gelirinin Ekonomik Kodu	Bütçe Gelir Tahmini (TL)	Tahsilat Tutarı (TL)	Red ve İadeler (TL)	Net Tahsilat (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Vergi Gelirleri	157.661.000,00	169.830.695,68	2.286.912,94	167.543.782,74	106,27
03- Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	83.427.000,00	122.360.025,14	910.030,80	121.449.994,34	145,58
04- Alınan Bağış ve Yardımlar	1.765.000,00	2.953.557,80	500,00	2.953.057,80	167,31
05- Diğer Gelirler	99.528.392,00	150.646.910,00	535.652,24	150.111.257,76	150,82

06- Sermaye Gelirleri	97.065.000,00	6.481.493,20	0,00	6.481.493,20	6,68
08-Alacaklardan Tahsilat	0,00	0,00	0,00	0,00	
09- Red ve İadeler	0,00	0,00	0,00	0,00	
Toplam	439.446.392,00	452.272.681,82	3.733.095,98	448.539.585,84	102,07

Buna göre 2021 yılında net bütçe geliri % 102,07 seviyesinde gerçekleşmiştir. vergi gelirleri (%106,27) ve teşebbüs ve mülkiyet gelirleri (%145,58) ve diğer gelirler (%150,82) beklenenin çok üstünde, sermaye gelirleri ise (%6,68) beklenenin çok altında gerçekleşmiştir.

Tablo 4: 2021 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu

Bütçe Giderinin Ekonomik Kodu	Bütçe (Başlangıç) Ödeneği (TL)	Bütçe Gideri (Gerçekleşen) Tutar (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Personel Giderleri	103.702.000,00	102.985.365,35	99,31
02- Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	19.086.949,00	18.710.840,25	98,03
03- Mal ve Hizmet Alım Giderleri	170.248.344,00	212.858.821,52	125,03
04- Faiz Gideri	8.500.000,00	9.097.945,12	107,03
05- Cari Transferler	9.407.500,00	6.721.802,41	71,45
06- Sermaye Giderleri	103.951.599,00	97.576.535,87	93,87
08- Borç Verme	2.500.000,00	11.254.000,00	450,16
09- Yedek Ödenekler	22.050.000,00	0,00	0,00
Toplam	439.446.392,00	459.205.310,52	104,49

Buna göre 2021 yılında bütçe giderleri % 104,49 seviyesinde gerçekleşmiştir. Borç verme giderlerinde başlangıç bütçesinde öngörülen tutar % 450,16 oranında aşılmıştır. Mal ve hizmet alım harcamalarına ilişkin gider kalemleri % 125,03 ve faiz harcamalarına ilişkin gider kalemleri beklenenin üstünde %107,03 gerçekleşirken, diğer giderler beklenenin altında gerçekleşmiştir.

Belediyenin bütçe gelirler ve giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre son üç yıllık seyri ve 2020 yılının 2019 yılına, 2021 yılının 2020 yılına göre değişim yüzdeleri aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2019-2021) Seyri

Bütçe Gelirinin Çeşidi	2019 Yılı (TL) (A)	2020 Yılı (TL) (B)	2021 Yılı (TL) (C)	2020- 2019Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2021- 2020Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Vergi Gelirleri	130.245.855,44	138.411.833,62	169.830.695,68	6,27	22,70
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	33.153.817,56	65.997.804,71	122.360.025,14	99,07	85,40
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	148.922,02	560.017,80	2.953.557,80	276,05	427,40
Diğer Gelirler	76.273.250,24	90.809.281,02	150.646.910,00	19,06	65,89
Sermaye Gelirleri	3.047.316,75	4.783.577,94	6.481.493,20	56,98	35,49
Toplam	242.869.162,01	300.562.515,09	452.272.681,82	23,75	50,48
Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Toplamı (-)	5.303.802,90	3.913.365,25	3.733.095,98	-26,22	-4,61
Net Toplam	237.565.359,11	296.649.149,84	448.539.585,84	24,87	51,20

Tablodaki veriler dikkate alındığında, 2021 yılında gelirler bir önceki yıla göre 151.890.436,00 TL'lik (%51,20) artış göstermiştir. Bu çerçevede; vergi gelirlerinde 31.418.862,06 TL (%22,70), alınan bağış ve yardım ile özel gelirlerde 2.393.540,00 TL (%427,40), teşebbüs ve mülkiyet gelirlerinde 56.362.220,43 TL (%85,40), diğer gelirlerde 59.837.628,98 TL (%65,89) tutarlarındaki artışlar toplam artış üzerinde belirleyici olmuştur. Artışın büyük oranda merkezi idare vergi gelirlerinden alınan payların, Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirlerinin, Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirlerin ve Diğer Gelirlerin eklenmesi sonucu olduğu anlaşılmakla birlikte, gelir yönetiminde sağlanan başarı da bu artışta etkili olmuştur.

Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2019-2021) Seyri

Bütçe Giderinin Çeşidi	2019 Yılı (TL) (A)	2020 Yılı (TL) (B)	2021 Yılı (TL) (C)	2020- 2019Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2021- 2020Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Personel Giderleri	74.113.258,67	82.081.672,30	102.985.365,35	10,75	25,47
SGK Devlet Prim Giderleri	13.801.956,86	15.709.140,47	18.710.840,25	13,82	19,11
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	132.584.831,45	148.674.101,84	212.858.821,52	12,14	43,17
Faiz Giderleri	14.253.385,21	6.752.659,69	9.097.945,12	-52,62	34,73
Cari Transferler	3.858.689,66	4.715.180,33	6.721.802,41	22,20	42,56
Sermaye Giderleri	36.519.085,97	58.047.586,52	97.576.535,87	58,95	68,10
Borç Verme	1.775.000,00	9.380.000,00	11.254.000,00	428,45	19,98
Toplam	276.906.207,82	325.360.341,15	459.205.310,52	17,50	41,14

Belediyenin bütçe giderleri toplamı 2021 yılında 2020 yılına göre 133.844.969,37 TL (%41,14) artmıştır. Gider kalemleri incelendiğinde; 2021 yılında personel giderlerinin 20.903.693,05 TL (%25,47), sosyal güvenlik kurumlarına devlet prim giderlerinin 3.001.699,78 TL (%19,11) arttığı görülmektedir. Mal alım ve hizmet giderlerinde 64.184.719,68 TL'lik (%43,17), sermaye giderlerinde 39.528.949,35 TL'lik (%68,10) bir artış olmuştur.

Faaliyet Sonuçları Tablosuna göre; bütçe ile ilgili olsun ya da olmasın Belediyenin faaliyetlerinden dolayı tahakkuk eden 2021 yılı Faaliyet Gideri 423.176.058,00 TL, Faaliyet Geliri 499.998.961,42 TL olup Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu ise 76.822.903,42 TL olarak gerçekleşmiştir.

Belediyenin dolaylı hissedarı olduğu şirket bulunmamakla birlikte doğrudan hissedarı olduğu şirketler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler

Sıra No	Şirketin Adı	Toplam Sermaye Tutarı (TL)	Belediyenin Sahip Olduğu Sermaye Tutarı (TL)	Hisse Oranı (%)
1	Bodrum Belediyesi Tur.İnş.Gıd.Ener.San.Tic.A.Ş	61.784.000,00	61.784.000,00	%100
2	Bodrum Belediyesi Personel A.Ş	100.000,00	100.000,00	%100
3	Bodrum Belediyesi Gıda Enerji Eğitim.Tur.İnş.San.Tic.A.Ş	425.000,00	425.000,00	%100

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.4.1. Kamu İdaresinin Muhasebe Sistemi

Bodrum Belediyesinin muhasebe kayıt işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre gerçekleştirilmektedir. Mahalli idarelerin hesap planı, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "Çerçeve hesap planının genel yapısı" başlıklı 46'ncı maddesinde ana hesap grupları, hesap grupları ve hesaplar itibariyle belirlenmiş çerçeve hesap planında yer alan hesaplardan oluşmaktadır. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer almamakla birlikte, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer alan herhangi bir hesabın kullanılması gerekliliği ortaya çıkarsa Yönetmelik'teki hesap planına ilave hesap eklemeye veya çıkarmaya, Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı yetkilidir.

Ayrıca, mahalli idarelere ait detaylı hesap planları, bu Yönetmelik'te belirlenen hesap planı çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle ilgili Bakanlıklarca hazırlanmaktadır.

1.4.2. Kamu İdaresinin Raporlama Sistemi

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "Mali tabloların hazırlanması" başlıklı 484 ve "Mizan cetveli ve düzenlenecek temel mali tablolar ile diğer mali tablolar" başlıklı 485'inci maddeleri uyarınca; mali tablolar, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde belirlenen ilkelere ve standartlara uygun olarak hazırlanır ve belirlenen sürelerde ilgililerin bilgisine sunulur. Bu bağlamda, İdarece üretilen cetvel ve temel mali tablolar ile diğer mali tablolar şunlardır:

- a) Mizan cetveli
- b) Temel mali tablolar
  - 1) Bilanço
  - 2) Faaliyet sonuçları tablosu
  - 3) Nakit akış tablosu
- c) Diğer mali tablolar
  - 1) Bütçe uygulama sonuçları tablosu
  - 2) Gelirlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
  - 3) Giderlerin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
  - 4) Giderlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
  - 5) Bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
  - 6) Bütçe giderlerinin kurumsal sınıflandırılması tablosu
  - 7) Bütçe giderlerinin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
  - 8) Bütçe giderlerinin finansal sınıflandırılması tablosu
  - 9) Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu

10) Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu.

1.4.3. Kamu İdaresi Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın "Verilecek defter, mali tablo, belge ve bilgilerin çeşitleri" başlıklı 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Kamu İdaresinin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın "Diğer belgelerin verilme yeri, süresi ve usulleri" başlıklı 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, Kamu İdaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

---

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İç kontrol sistemi, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "İç Kontrol Sistemi" başlıklı Beşinci kısmında düzenlenmiştir. İç kontrol, idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde

yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünüdür.

Görev ve yetkileri çerçevesinde, malî yönetim ve kontrol süreçlerine ilişkin standartlar ile yöntemler Hazine ve Maliye Bakanlığınca, iç denetime ilişkin standartlar ve yöntemler ise İç Denetim Koordinasyon Kurulu tarafından belirlenir, geliştirilir ve uyumlaştırılır. Bunlar ayrıca, sistemlerin koordinasyonunu sağlar ve kamu idarelerine rehberlik hizmeti verir.

31.12.2005 tarihli ve 26040 (3. Mükerrer) sayılı Resmi Gazete’ de yayımlanan İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esasların “İç kontrol standartları” başlıklı 5’inci maddesinde, iç kontrol standartlarının, merkezi uyumlaştırma görevi çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından belirlenip yayımlanacağı, kamu idarelerinin, malî ve malî olmayan tüm işlemlerinde bu standartlara uymakla ve gereğini yerine getirmekle yükümlü bulunduğu, ayrıca Kanun’a ve iç kontrol standartlarına aykırı olmamak koşuluyla, idarelerce görev alanları çerçevesinde her türlü yöntem, süreç ve özellikli işlemlere ilişkin standartlar belirlenebileceği belirtilmiştir.

Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanarak 26.12.2007 tarih ve 26738 sayılı Resmi Gazete’ de yayımlanan Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği ile kamu idarelerinde iç kontrol sisteminin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi amacıyla 18 kamu iç kontrol standardı ve bu standartlar için gerekli 79 genel şart belirlenmiştir.

Bodrum Belediyesi tarafından Kamu İç Kontrol Sisteminin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi amacıyla, Belediyenin yönetim sorumluluğu kapsamında müdürlüklerle ortak çalışma yapılarak Kamu İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Planı hazırlanmıştır.

Bu çerçevede; Belediyede Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanan ve kurumlara gönderilen Kamu İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Planı Rehberi de dikkate alınarak iç kontrol sisteminin kurulması ve uygulanmasının sağlanması çalışmaları devam etmektedir. Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri İle Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Ekinde yer alan “Etik Sözleşmesi” kamu idaresi personeli tarafından imzalanmıştır.

İdarenin organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar belirlenmiştir. Ayrıca her müdürlük bazında çalışma yönetmelikleri hazırlanmıştır. Yetki devri ve sınırlarının belirlendiği İmza Yetkileri Yönergesi hazırlanmıştır.

İdarenin 2020-2024 dönemini kapsayan Stratejik Planı ile 2020 Performans Programı hazırlanmıştır. Ön mali kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar' a uygun olarak kurulmuştur.

İdarenin birimlerinin bir kısmında yapılan işlerin iş tanımları yapılmış; bu işlerin süreçleri ve iş akış şemaları çıkarılmıştır. Ancak yeniden belirlenen çalışma yönetmelikleri ve yeni kurulan müdürlüklerle ilgili olarak iş akış şemaları yeniden düzenlenmektedir.

Faaliyet sonuçları idare faaliyet raporunda gösterilmekte ve idare faaliyet raporu kamu idaresinin web sayfasında yayınlanmaktadır.

İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı hazırlanmış ve idarenin internet sitesinde yayımlanmıştır. Eylem Planı'nda yer alan eylemlerin gerçekleşme sonuçları izlenmektedir.

Kontrol çalışmaları Mali Hizmetler Müdürlüğü koordinatörlüğünde yapılmaktadır. Bu amaçla İç Kontrol Sistemi Çalışma Ekibi oluşturulmuş, İç Kontrol Uyum Eylem Planına ilişkin faaliyetler bu ekip tarafından yürütülmektedir. İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu oluşturulmuştur.

İdarece belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetleri belirlenmemiştir. Ayrıca risklerin ve riske verilen cevaplar ile kontrollerin tespit edilmesi için gerçekleştirilen mülakat/toplantı/çalıştay çıktıları ile Kamu İç Kontrol Rehberinin ekindeki "Risk Kayıt Formu" ve "Konsolide Risk Raporları" bulunmamaktadır.

Buna karşın; Risk Strateji Belgesi hazırlık çalışmaları ve Kamu İç Kontrol Rehberinin ekindeki "Risk Oylama Formu", "Risk Kayıt Formu" ve "Konsolide Risk Raporları" hazırlık çalışmaları İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu tarafından İç Kontrol Çalışma Gruplarının katılımıyla devam etmekte olup henüz tamamlanmamıştır.

Mali Hizmetler Müdürlüğü tarafından İç Kontrol Değerlendirme Raporu tamamlanıp kurula sunulmuş, diğer birimlerin raporları ise henüz tamamlanmamıştır. Ayrıca kurumda üst yönetici tarafından onaylanan bir değerlendirme raporunun olmadığı görülmüştür.

Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği'nin "Risk Değerlendirme Standartları" başlıklı bölümünde risk değerlendirme sürecini; idarenin hedeflerinin gerçekleşmesini engelleyecek risklerin tanımlanması, analiz edilmesi ve gerekli önlemlerin belirlenmesi olarak tanımlamıştır. "Risklerin belirlenmesi ve değerlendirilmesi" ne ilişkin 6'ncı standartta idarelerin, sistemli bir şekilde analizler yaparak amaç ve hedeflerinin gerçekleşmesini engelleyebilecek iç ve dış riskleri tanımlayarak değerlendireceği ve alınacak önlemleri belirlemeleri gerektiği ifade edilmiştir. Fakat İdarede iç kontrol riskleri belirlenmemiştir.

5018 sayılı Kanun'un "Kontrolün yapısı ve işleyişi" başlıklı 57'nci maddesinin 1'inci fıkrasında; Kamu idarelerinin malî yönetim ve kontrol sistemlerinin; harcama birimleri, muhasebe ve malî hizmetler ile ön malî kontrol ve iç denetimden oluştuğu, "İç Denetim" başlıklı 63'üncü maddesinin 2'nci fıkrasında; İç denetimin, iç denetçiler tarafından yapılacağı, kamu idarelerinin yapısı ve personel sayısı dikkate alınarak İç Denetim Koordinasyon Kurulunun uygun görüşü üzerine, doğrudan üst yöneticiye bağlı iç denetim birimi başkanlıkları kurulabileceği hüküm altına alınmasına rağmen İdarede iç denetim birimi kurulmamış ve İdare için iç denetçi kadrosu da öngörülmemiştir.

Bu çerçevede; iç kontrol sisteminin kurulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi yönünde çalışmalar yapılmış olsa da, etkin bir iç kontrol sisteminin oluşturulması için, risk stratejisinin belirlenmesi, risklerin tespit edilmesi, değerlendirilmesi, risklere cevap verilmesi, risklerin gözden geçirilmesi ve raporlanması aşamalarını içeren Kurumsal Risk Yönetiminin mevzuatta öngörülen düzenlemeler ve standartlar uyarınca oluşturulması ve iç denetim biriminin kurulması gerektiği değerlendirilmiştir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Muğla Bodrum Belediyesi 2021 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, "Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular" bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Maddi Duran Varlıkların Bir Kısmı İçin Amortisman Ayrılmaması

251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı ile 252 Binalar Hesabında kayıtlı varlıklar için ayrılması gereken amortisman tutarlarının bazıları için hiç ayrılmadığı bazıları için ise hatalı hesaplandığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 25 Maddi Duran Varlıklar hesap grubu ile ilgili ve "Hesap grubuna ilişkin işlemler" başlıklı 187'nci maddesinin ikinci fıkrasının (ç) bendinde; amortisman tabii varlıkların neler olduğu, bunlara ilişkin uygulanacak amortisman süre, yöntem ve oranlarına ilişkin esas ve usullerin Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirleneceği, ayrılan amortismanların nasıl muhasebeleştirileceği ve varlıkların amortisman hesaplanmasına esas alınacak değerinin nasıl tespit edileceği ile ilgili hususlar hüküm altına alınmıştır.

Adı geçen Yönetmelik'in 202 ve 203'üncü maddesinde 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabı'nın niteliği ve işleyişi düzenlenmiş olup maddi duran varlıklar için ayrılan amortisman tutarlarının yıl sonunda bu hesaba alacak, 630 Giderler Hesabı'na borç kaydedileceği belirtilmiştir. Amortisman ve tükenme payı ayrılmasına ilişkin usul ve esaslar ile uygulanacak amortisman ve tükenme payının süre, yöntem ve oranlarının neler olacağı ise 04.11.2015 tarih ve 29522 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Amortisman ve Tükenme Payları" başlıklı 47 sıra numaralı Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği'nde açıklanmıştır.

Belediye, yukarıda belirtilen Yönetmelik ile Muhasebat Genel Tebliği'nin söz konusu hükümlerine aykırı olarak listede bulunan varlıkların bazıları için hiç amortisman ayırmaması bazıları için ise ayırması gereken tutarı hatalı hesaplaması sonucu maddi duran varlıkların gerçek değerinin yanlış gösterilmesine neden olmuştur.

Aşağıdaki tablodan anlaşılacağı üzere, 2021 yılında ayırması gereken toplam 11.408.289,34 TL amortismanı; bazı varlıklar için hiç amortisman ayrılmaması gerekirken

ayırarak, bazı varlıklar için ayrılması gerekenden az ayırarak, bazıları için ise ayrılması gerekenden fazla ayırarak suretiyle toplamda 630.949,56 TL ayırarak giderleştirmiştir.

Bu husus önceki yıl Sayıştay raporlarında da bulgu konusu yapılmış olup herhangi bir düzeltici işlem yapılmamıştır.

Kamu idaresi tarafından, duran varlıklara ait envanter işlemlerinin sonuçlanmamasından dolayı amortisman ayırma işlemlerinde eksiklikler olduğu, söz konusu envanter işlemlerinin tamamlanmasının akabinde amortisman ayırma işlemlerinin hatasız olarak yapılmasının sağlanacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, yukarıda belirtilen gerekçelerle amortisman ayırma işlemlerinin hatalı yapılması sonucu 630 Giderler Hesabı'na kaydedilmesi gereken toplam 10.777.339,78 TL gider kaleminin bu hesaba kaydedilmeyerek hem faaliyet sonuçlarının hem de bilançoda bu varlıkların net değerinin hatalı gösterilmesine neden olduğu düşünülmektedir.

Tablo 8: Maddi Duran Varlıklara İlişkin Amortisman Tutarları

Hesap Kodu	Hesap Adı	Borç Bakiyesi	Oran (%)	Ayrılması Gereken Tutar (TL)	Ayrılan Amortisman (TL)	Fark Tutar (TL)
				(A)	(B)	(A-B)
251 1 6 1	Köprüler	374.343,83	5	18.717,19	0,00	18.717,19
251 1 6 2	Alt Geçitler	59.618,72	5	2.980,94	0,00	2.980,94
251 1 6 3	Üst Geçitler	38.574,20	5	1.928,71	0,00	1.928,71
251 1 9 1	Su Kuyuları	12.762.050,85	5	638.102,54	0,00	638.102,54
251 1 10 2	Göllere	76.829,00	2,5	1.920,73	0,00	1.920,73
251 1 16 7	Duraklar	31.020,00	20	6.204,00	0,00	6.204,00
251 1 20 1	Meydanlar	214.701,00	100	214.701,00	0,00	214.701,00
251 1 20 2	Parklar ve Yeşil Alanlar	28.764.125,18	5	1.438.206,26	0,00	1.438.206,26
251 1 20 6	Pazar Yeri	5.065.103,52	5	253.255,18	13.129,83	240.125,35
251 1 20 7	Genel Mezarlıklar	840.502,40	100	840.502,40	0,00	840.502,40
251 1 20 8	Umuma Ait Binalar	136.579,10	2	2.731,58	0,00	2.731,58
252 1 1 1 1	Hizmet Binaları	30.881.374,93	2	617.627,50	0,00	617.627,50
252 1 1 1 99	Diğer	16.012.842,08	2	320.256,84	0,00	320.256,84
252 1 1 2 3	Orta Öğretim Okulları	5.074.445,00	2	101.488,90	0,00	101.488,90
252 1 1 2 99	Diğer	806.913,65	2	16.138,27	0,00	16.138,27
252 1 1 3 2	Sağlık Ocakları	50.071,53	2	1.001,43	0,00	1.001,43
252 1 1 3 8	Veteriner Klinikleri ve Hayvan	10.446,25	2	208,93	0,00	208,93

252	1	1	3	99	Diğer	60.247,00	2	1.204,94	0,00	1.204,94
252	1	1	4	8	Sinema, Tiyatro ve Opera vb. Salonları	606.894,16	2	12.137,88	0,00	12.137,88
252	1	1	4	10	Müzeler,Sanat Galerileri	139.830,00	2	2.796,60	0,00	2.796,60
252	1	1	4	11	İbadet Yerleri	235.516,53	2	4.710,33	0,00	4.710,33
252	1	1	4	13	Düğün, Tören ve Konferans Salonları	8.903.194,07	2	178.063,88	0,00	178.063,88
252	1	1	4	14	Hayvanat Bahçeleri	3.302,64	2	66,05	0,00	66,05
252	1	1	4	15	Hayvan Barınakları	77.341,92	2	1.546,84	0,00	1.546,84
252	1	1	4	99	Diğer	7.343.263,76	2	146.865,28	0,00	146.865,28
252	1	1	5	1	Spor Sahaları	5.223.079,91	2	104.461,60	0,00	104.461,60
252	1	1	5	2	Spor Salonları	149.220,00	2	2.984,40	0,00	2.984,40
252	1	1	5	3	Stadyumlar	60.074,10	2	1.201,48	0,00	1.201,48
252	1	1	5	4	Kortlar	2.956.786,45	2	59.135,73	0,00	59.135,73
252	1	1	6	2	Oteller	107.329.100,00	2	2.146.582,00	0,00	2.146.582,00
252	1	1	6	8	İçmece ve Kaplıca Tesisleri	73.799.763,00	2	1.475.995,26	0,00	1.475.995,26
252	1	1	6	99	Diğer	10.173,10	2	203,46	0,00	203,46
252	1	1	7	1	Kamu Konutları	3.782.982,81	2	75.659,66	0,00	75.659,66
252	1	1	7	99	Diğer Binalar	95.701.901,30	2	1.914.038,03	0,00	1.914.038,03
252	1	1	9	1	Alışveriş ve İş Merkezleri	584.217,76	2	11.684,36	0,00	11.684,36
252	1	1	9	3	Market ve Süpermarketler	635.535,00	2	12.710,70	0,00	12.710,70
252	1	1	9	4	Restoranlar, Lokantalar	19.189.155,00	2	383.783,10	0,00	383.783,10
252	1	1	9	5	Dükkan ve İşyeri	338.453,50	2	6.769,07	0,00	6.769,07
252	1	1	9	99	Diğer	15.737.851,34	2	314.757,03	0,00	314.757,03
252	1	1	10	1	Hangarlar, Antrepolar, Silolar ve	577.256,00	2	11.545,12	0,00	11.545,12
252	1	2	1	99	Diğer	996.931,18	2	19.938,62	0,00	19.938,62
252	1	2	4	99	Diğer	6.611,60	2	132,23	0,00	132,23
252	1	2	5	1	Spor Sahaları	2.124,00	2	42,48	0,00	42,48
252	1	2	9	5	Dükkan ve İşyeri	212.664,02	2	4.253,28	0,00	4.253,28
252	1	4	1	1	Hizmet Binaları	169.330,00	2	3.386,60	0,00	3.386,60
252	1	4	4	8	Sinema, Tiyatro ve Opera vb. Salonları	13.505,00	2	270,10	505,25	-235,15
252	1	4	4	99	Diğer	17.698,65	2	353,97	0,00	353,97
252	1	4	6	1	Turizm Kompleksi	95.391,66	2	1.907,83	1.291,60	616,23
252	1	4	7	1	Kamu Konutları	13.452,00	2	269,04	3.434,81	-3.165,77
252	1	4	10	99	Diğer	1.643.000,00	2	32.860,00	0,00	32.860,00
257	2	4	10		Müzeler,Sanat Galerileri	0,00		0,00	2.380,00	-2.380,00
257	2	4	13		Düğün, Tören ve Konferans Salonları	0,00		0,00	12.500,07	-12.500,07
257	2	6	02		Oteller	0,00		0,00	324.520,23	-324.520,23
257	2	7	99		Diğer Binalar	0,00		0,00	243.162,30	-243.162,30

257	2	9	1		Alışveriş ve İş Merkezleri	0,00		0,00	4.217,52	-4.217,52
257	2	9	3		Market ve Süpermarketler	0,00		0,00	5.535,20	-5.535,20
257	2	9	4		Restoranlar, Lokantalar	0,00		0,00	9.155,23	-9.155,23
257	2	9	5		Dükkan ve İşyeri	0,00		0,00	11.117,52	-11.117,52
TOPLAM								11.408.289,34	630.949,56	10.777.339,78

BULGU 2: Tahsisli Taşınmazların Muhasebede Takibinin Yapılmaması

Belediyenin mülkiyetinde olan taşınmazlardan diğer kurum ve kuruluşlara tahsis edilenlerin ilgili bilanço hesaplarında takibinin yapılmadığı görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 75'inci maddesinin (d) bendinde; belediyelerin kendilerine ait taşınmazları, asli görev ve hizmetlerinde kullanılmak üzere bedelli veya bedelsiz olarak kamu kurum ve kuruluşlarına devredebileceği veya süresi yirmi beş yılı geçmemek üzere tahsis edebileceği belirtilmiştir. Bu kapsamda tahsis edilen taşınmazların mali tablolarda görünmesini teminen gerekli muhasebe kayıtlarının yapılması gerekmektedir.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 130 ve 132'nci maddeleri ile Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 188, 189, 190, 191 ve 192'nci maddelerinde tahsis edilen taşınmazların niteliklerine göre, 250 Arazi ve Arsalar Hesabı, 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı veya 252 Binalar Hesabında izleneceği belirtilmiştir. Bu amaçla Mahalli İdareler Detaylı Hesap Planında yardımcı hesaplar belirlenmiş ve tesis edilen 02 kodlu Kamu İdaresinin Tahsis Ettiği Taşınmazlar yardımcı hesabında kamu idaresince takip edileceği hükmüne yer verilmiştir.

İdarenin hesapları incelendiğinde 11 adet arsa, tarım arazisi ve ibadet yeri tahsisi mevcut olmasına rağmen muhasebe kayıtlarında 250 ve 252 Nolu hesapların 02 kodlu Kamu İdaresinin Tahsis Ettiği Taşınmazlar yardımcı hesaplarının kullanılmadığı tespit edilmiştir.

Kamu idaresi tarafından, mevzuat hükümlerine uygun olarak iş ve işlemlerin yapılacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, idare tarafından diğer kurumlara tahsis edilen 11 adet taşınmazın muhasebe kayıtlarında yer almaması sebebiyle kurum mali tablolarının tahsisli taşınmazlar hakkında doğru ve güvenilir bilgi üretmediği değerlendirilmektedir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Gecekondu Fonundaki Paraların Amacına Uygun Kullanılmaması

İdarenin gecekondu fonu kapsamında elde ettiği gelirlerin bir kısmının vergi borcuna mahsup edildiği, kalan kısmının ise fon için belirlenen amaçlar dışında kullanıldığı tespit edilmiştir.

4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un "Taksitle ödeme, satış bedelinden pay verilmesi, belediyelere devir" başlıklı 5'inci maddesinde; Belediye ve mücavir alan sınırları içindeki Hazineye ait taşınmazların satış bedellerinin tahsil edilen kısmından öncelikle yerinde muhafaza edilemeyen yapıların tasfiyesinde kullanılmak şartıyla % 10'unun, ilgili belediyelerin 20.7.1966 tarihli ve 775 sayılı Kanun hükümlerine göre oluşturulan fon hesabına aktarılacağı kalan kısmından ise ilgili belediyeye % 30, varsa büyükşehir belediyesine % 10 oranında pay verileceği ifade edilmiştir.

775 sayılı Gecekondu Kanunu'nun 12'nci maddesinde ise bu Kanun'daki hizmetlerin yerine getirilmesi amacıyla temin edilen gelirlerin, ilgili belediyelerce açılacak özel hesaplarda toplanarak birer fon teşkil edileceği; aynı Kanun'un 13'üncü maddesinde ise fonda toplanan paraların, belediyelerce, Toplu Konut İdaresi Başkanlığının izni alınmak şartıyla; bu Kanun'daki amaçlarda kullanılmak üzere arsa sağlanmasında, Toplu Konut İdaresi Başkanlığınca onanan plan ve projelere göre halk konutu, nüve konut veya geçici misafir konutu yapılmasında, ıslah olunacak gecekondu bölgeleri ile yeniden tesis edilecek önleme bölgelerinin yol, meydan, kanalizasyon, su, elektrik ve benzerleri gibi kamu hizmet ve tesislerinin Toplu Konut İdaresi Başkanlığınca onanan projelerine göre yapılmasında veya onarılmasında, kendi bütçe imkanlarıyla karşılanamayan ve fakat bu kanun gereğince yapılması gereken tespit, harita alımı, plan ve projelendirme hizmetlerinde kullanılacağı ifade edilmiştir.

Belediye tarafından, 4706 sayılı Kanun gereği hazineye ait taşınmazların satış bedellerinin tahsil edilen kısmından gecekondu fonu için gönderilen 7.259.855,12 TL'lik payın

---

bir kısmının vergi borcuna mahsup edildiği kalan kısmının ise belirlenen amaçlar dışında harcandığı tespit edilmiştir.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere, ilgili fonda biriken tutarlar 775 sayılı Kanun'un 13'üncü maddesinde açıklanan yerlerde kullanılabilir, bunun dışındaki yerler de kullanılamayacaktır. Bu husus önceki yıl Sayıştay raporlarında da bulgu konusu yapılmış olup herhangi bir düzeltici işlem yapılmamıştır.

Kamu idaresi tarafından, vergi borçlarından dolayı Bodrum Vergi Dairesince alacak haczi yapıldığı, haczin kaldırılması için yazı yazıldığı ve fon kapsamındaki gelirlerin Belediye hesaplarına aktarılmaya başladıktan sonra belirtilen amaçlar için kullanılmasının sağlanacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, idarenin gecekondü fonu kapsamındaki gelirlerinin ilgili mevzuatında belirtilen amaçlar için kullanılması gerektiği düşünülmektedir.

BULGU 2: Aile Cüzdanı Alımlarının Belediye Muhasebe Kayıtlarında Takip Edilmesi

Mal Müdürlüğünden alınan aile cüzdanları için tahsil edilen bedellerin hiçbir şekilde Belediye hesapları ile ilişkilendirilmemesi gerektiği halde alım bedellerinin bütçeden ödenmesi ve bunların satışı sonucu tahsil edilen tutarların bütçeye gelir kaydedilmesi suretiyle Belediye hesaplarında takip edildiği görülmüştür.

Evlendirme Yönetmeliği'nin "Evlendirme Memurluğunun Görev, Yetki ve Sorumlulukları" başlıklı 6'ncı maddesinde; evlendirme memurlarına aile cüzdanı düzenleme görevi verilmiş olup belediye personeli arasından görevlendirilen evlendirme memurlarının belediye başkanına karşı sorumlu oldukları düzenlenmiştir.

Aynı Yönetmelik'in "Aile Cüzdanlarının Mal Sandıklarından Alınması" başlıklı 54'üncü maddesinde; aile cüzdanlarının il ve ilçe mal sandıklarınca evlendirme memurlarına kredili olarak verileceği, bu cüzdanların zimmetle verilmesi ve bedelinin tahsili hususlarında Devlet Muhasebesi Muamelat ve Genel Yönetmelik hükümlerinin uygulanacağı belirtilmiştir. Bu hüküm ile hem muhasebe yönetmeliklerine atıf yapılmış hem de aile cüzdanlarının ilgili mal müdürlüğü veya defterdarlık muhasebe müdürlüğüne belediye tarafından görevlendirilecek yetkili memurlara zimmetle verilmesi gerektiği hükme bağlanmıştır.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "Değerli kâğıtlara ilişkin işlemler" başlıklı 498'inci maddesine göre; değerli kâğıtlar kapsamında olan aile cüzdanları yetkili memurlara, satıldıkça bedeli teslim edilmek üzere zimmetle verilir. Aynı maddenin devamındaki hükme göre ise yetkili memurlar, muhasebe birimlerinden zimmetle aldıkları değerli kâğıtların satış hasılatını en çok on beş günde bir ve her halde mali yılın son iş gününde ilgili mal müdürlüğü veya defterdarlık muhasebe birimi veznesine veya banka hesabına yatırmak zorundadırlar.

Anılan mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde; aile cüzdanlarının Belediyenin yetkili memurları tarafından mal müdürlüğünden zimmetle ve bedelsiz alınacağı, söz konusu cüzdanlar satıldıkça tahsil edilen tutarların mevzuatta belirlenen sürelerde ilgili mal müdürlüğüne yine yetkili memurlar tarafından yatırılması gerektiği anlaşıldığından Belediyenin aile cüzdanlarının satın alınması, satılması, muhafaza edilmesi ve muhasebeleştirilmesi ile ilgili herhangi bir yükümlülüğü olmadığı değerlendirilmektedir.

Yapılan incelemede, aile cüzdanı bedellerinin Belediye bütçesinden karşılandığı, cüzdanların ilgililere satışı yapıldıkça tahsil edilen tutarların Belediye bütçesine gelir kaydedildiği ve bunlara ilişkin işlemlerin Belediye muhasebe kayıtlarında izlendiği tespit edilmiştir.

Kamu idaresi tarafından, bulgu doğrultusunda gerekli işlemlerin yapılacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri gereği, değerli kâğıt niteliğini haiz aile cüzdanlarına ilişkin yetkili memur eliyle gerçekleşen teslim işlemlerinin zimmetle yapılması, cüzdanların alım ve satışına ilişkin işlemlerin Belediye ve Belediyenin muhasebe kayıtları ile ilişkilendirilmemesi gerekmektedir.

BULGU 3: Uzun Vadeli Alınan Depozito ve Teminatlar İçin İlgili Hesabın Kullanılmaması

Belediyece bir yıldan uzun vadede iade edilecek teminatların vadeleri dikkate alınmaksızın 330 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabında izlendiği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 330 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabına ilişkin "Hesabın niteliği" başlıklı 257'nci maddesinde; bu hesabın,

---

---

mevzuatları gereği belirli olmayan bir vade ile vadesiz ve/veya bir yıldan kısa vade ile nakden veya mahsuben tahsil edilen depozito ve teminatların izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir.

Mezkur Yönetmelik'in 430 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabına ilişkin "Hesabın niteliği" başlıklı 320'nci maddesinde ise; bu hesabın, mevzuatları gereği nakden veya mahsuben tahsil edilen ve bir yıldan uzun vadede iade edilecek olan depozito ve teminatların izlenmesi için kullanılacağı hüküm altına alınmıştır.

Ancak yapılan incelemede, Belediye tarafından nakden veya mahsuben tahsil edilen bir yıldan uzun vadede iade edilecek olan depozito ve teminatların, iade vadeleri dikkate alınarak ilgili hesaplarda izlenmediği ve alınan 566.677,86 TL depozito ve teminat tutarının tamamının Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar ana hesap grubunda yer alan 330 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabına kaydedildiği tespit edilmiştir.

Bu kapsamda alınan depozito ve teminatların vadeleri dikkate alınarak ilgili hesaplarda izlenmemesi muhasebenin dönemsellik ilkesine aykırılık teşkil etmektedir.

Kamu idaresi tarafından, ilgili hesabın kullanımında depozito ve teminatların vadeleri dikkate alınarak bulgu doğrultusunda işlemin yapılacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, nakden veya mahsuben tahsil edilen ve bir yıldan uzun vadede iade edilecek olan 566.677,00 TL depozito ve teminat tutarının 330 yerine 430 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabında izlenmesi gerekmektedir.

BULGU 4: Temsil, Ağırlama, Tören, Fuar ve Organizasyon Giderlerinin, Diğer Harcama Birimleri Tarafından Kullanılması

Belediye Başkanı'nın yetkisinde olan temsil, ağırlama, tören, fuar ve organizasyon giderlerinin diğer harcama birimleri tarafından da kullanıldığı tespit edilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Belediye başkanının görev ve yetkileri" başlıklı 38'inci maddesinde; bütçede temsil ve ağırlama giderleri için ayrılan ödeneğin, münhasıran belediye başkanı tarafından kullanılacağı hüküm altına alınmıştır.

Belediye Bütçesinden Yapılacak Temsil, Ağırlama ve Tören Giderleri Yönergesi'nin "Kapsam" başlıklı 2'nci maddesinde; belediye idaresinin başı ve temsilcisi olan belediye başkanının bu sıfatının gereği olarak yapacağı temsil, ağırlama ve tören giderleri konusunda uyacağı kuralları kapsadığı, 3'üncü maddesinde ise temsil, ağırlama ve tören giderlerinin konu,

---

kapsam ve miktarının tayininin belediye başkanının takdirine tabi olduğu hüküm altına alınmıştır.

Yapılan incelemede, temsil, ağırlama, tören, fuar ve organizasyon giderleri toplamının bütçe giderlerinin %2,97'sini oluşturduğu, toplamda 13.623.966,89 TL olan bu harcamanın münhasıran Belediye Başkanı tarafından kullanılacağı hüküm altına alınmış olmasına rağmen sadece 3.684.545,58 TL'nin Özel Kalem Müdürlüğü tarafından kullanıldığı geri kalan 9.939.421,31 TL'nin diğer harcama birimleri tarafından kullanıldığı tespit edilmiştir.

Kamu idaresi tarafından, 2023 yılı bütçe çalışmalarında mevzuatta belirtildiği üzere temsil, ağırlama, tören, fuar ve organizasyon giderlerinin sadece Belediye Başkanı tarafından kullanılması ve diğer birimlerince kullanılmamasına yönelik tedbirlerin alınacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, ilgili mevzuatlarca sadece Belediye Başkanı tarafından kullanılacağı belirtilen temsil ve ağırlama giderleri ödeneğinin başka harcama birimlerince kullanılmasının mevzuata uygun olmadığı değerlendirilmektedir.

BULGU 5: Otopark Bedellerinin Amacı Dışında Kullanılması

İdare tarafından otopark tesisi amacıyla toplanan paraların amacı dışında kullanıldığı tespit edilmiştir.

3194 sayılı İmar Kanunu'nun 37 ve 44'üncü maddelerine dayanılarak hazırlanan Otopark Yönetmeliği'nin "Yapı ruhsatı ve kullanma izinlerinin verilmesi" başlıklı 10'uncu maddesinde; yapılacak yapılara Yönetmelik'te belirtilen esaslara göre otopark yerleri ayrılmadan yapı ruhsatı verilmeyeceği ve söz konusu otoparklar inşa edilip hazır hale getirilmeden yapı kullanma izni verilmeyeceği düzenlenmiştir. Yönetmelik'in "Otopark Bedelinin Tahakkuk ve Tahsili" başlıklı 12'nci maddesi uyarınca; otopark bedellerinin tahakkuk ve tahsil esasları bu Yönetmelik hükümleri dikkate alınarak ilgili idareler tarafından belirlenecek ve otopark bedelleri kamu bankalarından herhangi birinde açılacak otopark hesabına yatırılacaktır. Aynı maddenin devamında; idarelerce bedel alınmış olan parseller için bölge otoparklarının, ruhsat tarihinden itibaren en geç üç yıl içinde tamamlanmak zorunda olduğu belirtilmiştir. Yönetmelik'in "Otopark hesabından yapılacak harcamalar" başlıklı 13'üncü maddesine göre otopark hesabında toplanan meblağ otopark tesisi dışında başka bir amaçla kullanılamaz.

Bu düzenlemelere göre; otopark bedellerinin kamu bankalarından herhangi birinde açılacak otopark hesabına yatırılması, bu hesapta toplanan meblağa yasaların öngördüğü faiz oranının uygulanması, bedel alınan parseller için bölge otoparklarının ruhsat tarihinden itibaren üç yıl içinde tamamlanması ve hesaptaki meblağın otopark tesisi dışında başka bir amaçla kullanılmaması gerekmektedir.

İdarenin banka hesaplarına ilişkin kayıtların incelenmesi sonucunda, otopark bedellerinin tahsili için açılmış banka hesabında son olarak 31.12.2019 tarihinde 72,00 TL'lik hesap hareketinin olduğu, 2021 yılı içinde diğer banka hesaplarında toplam 1.182.656,90 TL otopark bedeli tahsil edildiği fakat bunun da belirlenen amaçlar dışında kullanıldığı tespit edilmiştir.

Kamu idaresi tarafından, otopark bedeli kapsamındaki gelirlerin ilgili mevzuatında belirtilen amaçlar için kullanılacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, idarenin bu düzenlemelere göre tahsil edilen otopark bedellerinin kamu bankalarından herhangi birinde açılacak vadeli otopark hesabına yatırılması ve hesapta toplanan tutarların otopark tesisi dışında başka bir amaçla kullanılmaması gerekmektedir.

BULGU 6: Tahsil Edilen Çevre Temizlik Vergilerinden Büyükşehir Belediyesine Aktarılan Payın Kamu İdareleri Payları Hesabında İzlenmemesi

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu uyarınca iş yerleri ve diğer yerlerden tahsil edilen çevre temizlik vergisi tutarlarından Büyükşehir Belediyesine aktarılması gereken %20'lik payın 363 Kamu İdareleri Payları Hesabında takip edilmediği ve doğrudan gider kaydı yapılarak muhasebeleştirildiği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 363 Kamu İdareleri Payları Hesabı ile ilgili 276 ve 277'nci maddelerinde; hesabın, bütçe geliri olarak nakden veya mahsuben tahsil edilip, özel kanunları gereğince diğer kurumlara aktarılmak üzere hesaplanan tutarların izlenmesi için kullanılacağı, bütçe geliri olarak tahsil edilip, özel kanunları gereğince diğer kurumlara aktarılmak üzere hesaplanan tutarların, bir taraftan bu hesaba alacak, 630 Giderler Hesabına borç; diğer taraftan 835 Gider Yansıtma Hesabına alacak, 830 Bütçe Giderleri Hesabına borç kaydedileceği; bu hesapta kayıtlı tutarlardan nakden veya mahsuben ödenen tutarların bu hesaba borç, 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı veya ilgili diğer hesaplara alacak kaydedileceği belirtilmiştir.

Belediye tarafından tahsil edilen çevre temizlik vergilerinden Muğla Büyükşehir Belediyesine aktarılan 665.048,90 TL, 363 Kamu İdareleri Payları Hesabında izlenmek yerine tamamı gelir olarak kaydedilerek takip eden ayda da 630 Giderler Hesabına borç 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabına alacak kaydı yapılmak suretiyle muhasebeleştirilmiştir.

Belediye tarafından tahsil edilen çevre temizlik vergisinin tamamının gelir kaydı yapılarak muhasebeleştirilmesi hem gelir hesabının 665.048,90 TL olduğundan fazla görülmesine hem de Kamu İdareleri Payları Hesabına aynı tutarda eksik kayıt yapılmasına neden olunmuştur.

Kamu idaresi tarafından, Büyükşehir Belediyesine aktarılması gereken paya ilişkin muhasebe kayıtlarının mevzuat hükümlerine uygun olarak yapılacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, yukarıda belirtilen Yönetmelik hükümleri gereğince kurum mali tablolarının yararlanıcıları için doğru ve güvenilir bilgi üretmesi açısından hatalı olan bu uygulamadan vazgeçilerek tahsil edilen çevre temizlik vergisinden Büyükşehir Belediyesine aktarılan tutarların 363 Kamu İdareleri Payları Hesabında takip edilmesinin sağlanması gerekmektedir.

BULGU 7: Bazı Taşınmazların İhale Yapılmaksızın Ecrimisil Karşılığında Kullandırılması

Belediyeye ait taşınmazların bir kısmının ve ayrıca muhtelif lokasyonlarda bulunan taksi duraklarının ihale yapılmaksızın ecrimisil karşılığında kullandırıldığı ve bu durumun kira gibi uygulanarak işgallerin devam etmesi suretiyle mevzuata aykırı hareket edildiği tespit edilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Belediyenin yetkileri ve imtiyazları" başlıklı 15'inci maddesinde 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 75'inci maddesi hükümlerinin belediye taşınmazları hakkında da uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun "Ecrimisil ve tahliye" başlıklı 75'inci maddesinde; devletin özel mülkiyetinde veya hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmaz malları, özel bütçeli idarelerin mülkiyetinde bulunan taşınmaz malların gerçek ve tüzelkişilerce işgali üzerine, füzuli şağılden ecrimisil isteneceği ayrıca işgal edilen taşınmaz malın, idarenin talebi üzerine, bulunduğu yer mülkiye amirince en geç 15 gün içinde tahliye ettirilerek, idareye teslim edileceği belirtilmiştir.

İlgili mevzuattan da anlaşılacağı üzere, ecrimisil bir kiralama yöntemi olmadığı gibi olağan bir yöntem de değildir. İşgale uğrayan ve sonradan tespit edilen kamuya ait taşınmaz mal için fuzuli şagilden bunun bedelinin adeta bir tazminat suretinde geçmişe yönelik alınmasıdır. Maddenin dördüncü fıkrasında da belirtildiği üzere işgal edilen taşınmaz mal için mülkiye amirine talepte bulunulması ve mülkiye amirince söz konusu taşınmazın 15 gün içinde tahliye ettirilmesi Kanun'un amir hükmüdür ve kanun koyucu burada bir takdir yetkisine izin vermemiştir. Aksi bir durum, yani işgal eden kişinin ödemesi için tespit edilen ecrimisil bedelinin kira ödemesi gibi esas alınarak ileriye doğru devam ettirilmesi, 2886 sayılı Kanun'un her türlü satış ve kiralama gibi hususlarda ihale yoluna gidilmesi gerektiğini ifade eden amir hükümlerine aykırı olacaktır.

Ayrıca mevzuata aykırı bu gibi bir uygulama idare malını haksız ve hukuksuz bir şekilde işgal edenin ödüllendirmesi sonucunu doğuracaktır. Zira bu durum Anayasa'nın 2'nci maddesindeki hukuk devleti ilkesiyle ve hukuki durumları aynı veya benzer olan kişiler arasında farklı muamelelerde bulunmaya olanak tanınması sebebiyle Anayasa'nın 10'uncu maddesindeki yasa önünde eşitlik ilkesiyle bağdaşmamaktadır. Devlet organları ile idare makamlarının bütün işlemlerinde bu ilkeyi gözetmek zorunda oldukları mezkûr maddenin amir hükmüdür.

2021 yılında işgali devam eden 110 taşınmazdan 11 tanesi için ihale çalışmalarının 3 tanesi için ise tahliye çalışmalarının devam ettiği, ayrıca 49 adet taksi durağı için de ihale yapılmaksızın sadece ecrimisil uygulandığı, kurumun bu taşınmazları tahliye yoluna henüz gitmediği, bunun yerine ecrimisilin kira uygulamasına dönüştürülerek aylık ecrimisiller alındığı ve işgallerin devam ettiği görülmüştür.

Bu husus önceki yıl Sayıştay raporlarında da bulgu konusu yapılmış olup herhangi bir düzeltici işlem yapılmamıştır.

Kamu idaresi tarafından, mülkiyeti belediyeye ait ve belediyenin yetki ve sorumluluk bölgesinde bulunan 16 adet taşınmazın 2021 yılında ihale işlemlerinin pandemi şartlarında yapıldığı, kalan taşınmazlar ile ilgili tahliye işlemleri ve ihale çalışmalarının ise devam ettiği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, idareye ait olan veya idarenin yetki ve sorumluluk bölgesinde bulunan taşınmazlarda ve taksi duraklarında, hem ecrimisil uygulamasının kiralama yöntemine dönüştürülmesinden vazgeçilmesi hem de 2886 sayılı Kanun'un 75'inci maddesinin dördüncü

---

fıkrası uyarınca konu mülki amire intikal ettirilerek söz konusu taşınmazların tahliyesi sağlanmalıdır.

BULGU 8: Belediyenin Mülkiyetinde Bulunan Bazı Taşınmazların Tahsis İşlemlerinin Mevzuata Uygun Olmaması

Belediyenin mülkiyetinde bulunan bazı taşınmazların belediye şirketleri ile Bodrum Ticaret Odası'na mevzuat hükümlerine aykırı olarak kullanıldığı tespit edilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Meclisin görev ve yetkileri" başlıklı 18'inci maddesinin (e) bendinde; taşınmaz mal alımına, satımına, takasına, tahsisine, tahsis şeklinin değiştirilmesine veya tahsisli bir taşınmazın kamu hizmetinde ihtiyaç duyulmaması hâlinde tahsisin kaldırılmasına; üç yıldan fazla kiralanmasına ve süresi otuz yılı geçmemek kaydıyla bunlar üzerinde sınırlı aynî hak tesisine karar vermenin belediye meclisinin görev ve yetkisinde olduğu belirtilmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Taşınmaz tahsisi" başlıklı 47'nci maddesinde; kamu idarelerinin, kanunlarında veya Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinde belirtilen kamu hizmetlerini yerine getirebilmek için mülkiyetlerindeki taşınmazlarla Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerleri, birbirlerine ve köy tüzel kişiliklerine bedelsiz olarak tahsis edebileceği ve tahsis edilen bu taşınmazların amaçları dışında kullanılamayacağı belirtilmiştir.

Maddenin ikinci fıkrasında; hazinenin özel mülkiyetindeki taşınmazlarla Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerler dışındaki diğer taşınmazları tahsis etmeye ve tahsisini kaldırmaya maliki olan kamu idaresinin yetkili olduğu belirtilmiştir. Ayrıca maddenin uygulanmasına ilişkin esas ve usullerin Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle belirleneceği belirtilmiştir. Mezkur yönetmelik ise Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Tahsis ve Devri Hakkında Yönetmelik'tir.

Mezkur Yönetmelik'in "Amaç ve kapsam" başlıklı 1'inci maddesinde; Yönetmelik'in amacının, kamu idarelerinin mülkiyetlerindeki taşınmazların birbirlerine bedelsiz olarak tahsis ve devri ile ilgili işlemlerin usul ve esaslarını belirlemek olduğu belirtilmiş, "Tanımlar" başlıklı 3'üncü maddesinde de; kamu idaresini, tahsis açısından, Yönetmelik ekindeki idareler ile kendilerine tahsis yapılması açısından köy tüzel kişiliklerini ifade edeceği belirtilmiştir. Yönetmelik ekinde ise belediyeler, belediyelere bağlı ve belediyelerin kurdukları ve üye oldukları birlik ve idareler kapsama alınmıştır.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun "Ecrimisil ve tahliye" başlıklı 75'inci maddesinde; devletin özel mülkiyetinde veya hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmaz malları ile özel bütçeli idarelerin mülkiyetinde bulunan taşınmaz malların gerçek ve tüzel kişilerce işgali üzerine, fuzuli şagilden ecrimisil isteneceği ayrıca işgal edilen taşınmaz malın, idarenin talebi üzerine, bulunduğu yer mülkiye amirince en geç 15 gün içinde tahliye ettirilerek, idareye teslim edileceği belirtilmiştir.

Yapılan incelemede Bodrum Belediyesi tarafından ortağı olduğu şirketlere, 8 taşınmaz için Belediye Meclisi kararına istinaden tahsis işlemi gerçekleştirildiği, 9 taşınmaz için ise hiçbir idari işlem tesis edilmeksizin karşılıksız kullanıldığı görülmüştür. Ayrıca Bodrum Belediyesi'nin 1 taşınmazının yine Belediye Meclisi kararına istinaden Bodrum Ticaret Odası'na 25 yıllığına bedelsiz tahsis edildiği görülmüştür.

Ancak yukarıda bahsedilen mevzuat hükümleri çerçevesinde konu değerlendirildiğinde; tahsis işleminin ancak kamu idareleri arasında olabileceği, yani tahsis işlemine konu taşınmazın ancak bir kamu idaresi tarafından başka bir kamu idaresine yapılabileceği anlaşılmaktadır. Belediyelere ait şirketler hukuki statüleri itibariyle Türk Ticaret Kanunu'na göre kurulmuş özel hukuk tüzel kişileridir. Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşu olan ticaret odaları ise Anayasa'nın 135'inci maddesinde kamu idaresi olarak değerlendirilmeyip Anayasa'nın 161'inci maddesinde belirtilen kamu idarelerinden ayrı bir düzenleme ile meslek kuruluşu olarak düzenlemiştir.

Bu kapsamda, bir kamu idaresi olan Belediye tarafından özel hukuk tüzel kişisi olan belediye şirketine yapılan 8 adet tahsis ile kamu idaresi olarak değerlendirilemeyeceği düşünülen Bodrum Ticaret Odası'na yapılan tahsis işlemlerinin hukuki dayanaktan yoksun olduğu değerlendirilmektedir. Bu sebeple mevzuatına uygun olmayan tahsis işlemleri ve hiçbir idari işlem olmaksızın belediye şirketlerine kullanılan 9 adet taşınmaz için işgal durumunun ortaya çıktığı düşünülmektedir.

Bodrum Ticaret Odası'na yapılan tahsis işlemi önceki yıl Sayıştay raporlarında da bulgu konusu yapılmış olup herhangi bir düzeltici işlem yapılmamıştır.

Kamu idaresi tarafından, yapılan ve yapılacak olan taşınmaz tahsislerinde mevzuat hükümlerinin ve kamu yararının gözetileceği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, yukarıda bahsedilen durumlar itibariyle belediye şirketlerinin ve Bodrum Ticaret Odası'nın fuzuli şagil durumunda bulduklarından bu tüzelkişilerden ecrimisil

---

alınması ve işgal edilen taşınmazlar için 2886 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanması gerektiği düşünülmektedir.

BULGU 9: Belediye Gelirlerine Ait Tarifelerin Yeniden Değerleme Oranı Dikkate Alınarak Arttırılmaması

Belediyeye ait gelir tarifelerinin yeniden değerlendirme oranına uygun olarak güncellenmediği görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun "Vergi ve harç tarifelerinin tespiti" başlıklı 96'ncı maddesinde; İlan ve Reklam Vergisi, Eğlence Vergisi, İşgal Harcı ve Çeşitli Harçların tarifesinin nasıl belirleneceği belirtilmiş olup buna göre söz konusu vergiler kanunda belirtilen en alt ve en üst sınırları aşmamak şartıyla mahallin çeşitli semtleri arasındaki sosyal ve ekonomik farklılıklar göz önünde tutularak ilgili belediye meclislerinin önerisi üzerine Cumhurbaşkanınca tespit edileceği; tespit edilen bu tutarların, her takvim yılı başından geçerli olmak üzere bir önceki yıla ilişkin olarak Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre belirlenen yeniden değerlendirme oranında arttırılacağı ancak bu miktar ve tutarların ilgili tarifeler için belirlenen en çok tutarı aşamayacağı ifade edilmiştir.

Aynı Kanun'un Geçici 7'nci maddesinde de 2013 yılında uygulanmak üzere belediye meclislerince belirlenmiş olan maktu vergi ve harç tarifelerinin Cumhurbaşkanınca tespit edilecek karar yürürlüğe girinceye kadar uygulanmaya devam edileceği belirtilmiştir.

2464 sayılı Kanun'un açıklanmasına yönelik Hazine ve Maliye Bakanlığınca çıkarılan ve 11.07.2014 tarih ve 29057 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan 45 Seri Nolu Belediye Gelirleri Kanunu Genel Tebliği'nin "Belediyelerce Yapılacak İşlemler" başlıklı 3.1'inci bölümünde; 2013 yılında belirlenen tarifenin yeniden değerlendirme oranı kadar her yıl arttırılacağı ancak kanunda belirtilen üst sınırı aşamayacağı da açıkça belirtilmiştir.

Yukarıdaki kanun maddesinde belirtilen Cumhurbaşkanlığı kararı henüz yayınlanmadığı için belediyeler gelir tarifesini belirlerken 2013 yılında belirledikleri tarifeleri Kanun'da belirtilen üst sınırı aşmayacak şekilde yeniden değerlendirme oranını dikkate alarak arttırıp sonraki yıllarda da gelir tarifesini buna göre belirlemelidir. Ancak, belediyenin 2019, 2020 ve 2021 yılı gelir tarifelerinin incelenmesi neticesinde yeniden değerlendirme oranına uygun olarak artış yapılmadığı görülmüştür.

Kamu idaresi tarafından, mahallelerin tarifelerinde değişiklik yapılarak 4 gruba ayrıldığı, ilan ve reklam vergisi ücretlerinde artış yapıldığı, ayrıca mahalle gruplarının da yeniden düzenleneceği ve mevzuatta belirlenen tavan fiyatlar üzerinden vergilendirileceği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, 2464 sayılı Kanun'un amir hükmü gereği 2013 yılındaki tarifelerin Kanun'da belirtilen üst sınıra kadar yeniden değerleme oranı kadar arttırılarak belirlenmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.

BULGU 10: Belediye Tarafından Oluşturulan Takdir Komisyonunun Yetkisi Olmamasına Rağmen Arazilere Ait Asgari Ölçüde Birim Değer Tespit Etmesi

Belediye tarafından oluşturulan takdir komisyonu tarafından yetki alanında olmamasına rağmen arazilere ilişkin takdir işlemi yapılması sonucu idarenin mali külfet altına sokulduğu görülmüştür.

213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun mükerrer 49'uncu maddesinde; takdir komisyonlarının arsalara ve araziye ait asgari ölçüde birim değer tespitine ilişkin dört yılda bir yapacakları takdir, tarh ve tahakkuk işleminin (Emlak Vergisi Kanunu'nun 33'üncü maddesinin (8) numaralı fıkrasına göre yapılacak takdirler dahil) yapılacağı sürenin başlangıcından en az altı ay önce karara bağlanarak, arsalara ait olanlar için takdirin ilgili bulunduğu il ve ilçe merkezlerindeki ticaret odalarına, ziraat odalarına ve ilgili mahalle ve köy muhtarlıkları ile belediyelere, araziye ait olanlar içinse il merkezlerindeki ticaret ve ziraat odalarına ve belediyelere imza karşılığında verileceği düzenlenmiştir.

Aynı Kanun'un "Takdir Komisyonu" başlıklı birinci bölümünün "Kuruluş" madde başlıklı 72'nci maddesinde; arsalara ait asgari ölçüde birim değer tespitinde takdir komisyonunun; belediye başkanı veya tevkil edeceği memurun başkanlığı altında belediyenin yetkili bir memuru ile defterdarın, vergi dairesi başkanlığı bulunan yerlerde ise vergi dairesi başkanının görevlendireceği iki memur, tapu sicil müdürü veya tevkil edeceği bir memur ve ticaret odasınınca seçilmiş bir üye (ilgili olduğu arsalara ilişkin takdir komisyonlarına organize sanayi bölgesini temsilen bir üye) ile ilgili mahalle ve köyün muhtarından oluşacağı, araziye ait asgari ölçüde birim değer tespitinde takdir komisyonu, valinin başkanlığı altında defterdar, Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığı il müdürü ile il merkezlerindeki ticaret ve ziraat odalarından seçilmiş birer üyeden oluşacağı hüküm altına alınmıştır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri uyarınca; arsalara ait asgari ölçüde birim değerinin tespitinde belediye bünyesinde oluşturulan takdir komisyonları, arazilere ait birim değerinin tespitinde ise valilik bünyesinde oluşturulan takdir komisyonlarının yetkili olduğu anlaşılmaktadır. Ancak tarafımızca yapılan denetim sonucunda; belediye tarafından oluşturulan takdir komisyonu tarafından yetkisi alanında olmamasına rağmen arazilere ilişkin takdir işlemi yapıldığı ve bu durumun mahkeme kararlarıyla sabit olduğu görülmüştür. 2021 yılı içerisinde bu konuya ilişkin toplam 38 dava açılmış olup tamamı aynı nedenlerle Belediye aleyhine sonuçlanmıştır. Bu davalarla ilgili iş ve işlemler hukuk birimince halen yürütülmektedir.

Kamu idaresi tarafından, arsa takdir komisyonunda genel olarak mevzuatta belirlenen kriterlere göre işlem yapıldığını, ancak bilgisayar sistemine giriş yapılırken sehven hatalı girişler yapıldığı ve bu hususa ilişkin düzeltme işlemlerinin yapılmaya başlandığı belirtilmiştir.

Sonuç olarak araziler için takdir yetkisinin belediyeye ait olmadığı mevzuat hükümleriyle sabit olduğundan arazi takdir işlemi yapılmasından vazgeçilmesi gerekmektedir. Bu hatalı uygulamaya devam edilmesi halinde idare aleyhine açılan davalar sonucunda gereksiz yere dava ve vekalet ücretleri ödenmesine neden olunacaktır.

BULGU 11: Kanuni Muafiyet Olduğu Halde Çeşitli Vergi ve Fon Ödemelerinde Bulunulması

Belediyenin kamu hizmetine ayrılan veya kamunun yararlanmasına açık, gelir getirmeyen taşınmazları ile bunların inşa ve kullanımları kapsamında tüketilen elektrik için, Elektrik ve Havagazı Tüketim Vergisi ve Enerji Fonu ödendiği tespit edilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Belediyeye tanınan muafiyet" başlıklı 16'ncı maddesinde; belediyenin kamu hizmetine ayrılan veya kamunun yararlanmasına açık, gelir getirmeyen taşınmazları ile bunların inşa ve kullanımlarının katma değer vergisi ile özel tüketim vergisi hariç her türlü vergi, resim, harç, katılma ve katkı paylarından muaf olacağı belirtilmiştir.

Anılan Kanun hükmü uyarınca, idarenin kamu hizmetine ayrılan veya kamunun yararlanmasına açık olan, gelir getirmeyen taşınmazlarından olan park ve bahçeler, belediye hizmet binaları, mesleki eğitim kurs binaları, mahalle aralarında yer alan spor sahaları ve kamu hizmeti sunulan diğer binaların inşa ve kullanımları, katma değer vergisi ile özel iletişim vergisi hariç her türlü vergi, resim, harç, katılma ve katkı payından muaf tutulmalıdır. Dolayısıyla,

---

---

bahsedilen yerlerde tüketilen elektrik karşılığı yapılan ödemelere Elektrik ve Havagazı Tüketim Vergisi ve Enerji Fonu dahil edilmemelidir.

İdarenin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde, Belediyenin kamu hizmetine ayrılan veya kamunun yararlanmasına açık, gelir getirmeyen taşınmazları ile bunların inşa ve kullanımları kapsamında tüketilen elektrik için, yukarıda belirtilen mevzuata aykırı olarak Elektrik ve Havagazı Tüketim Vergisi ve Enerji Fonu ödendiği tespit edilmiştir.

Kamu idaresi tarafından, Elektrik ve Havagazı Tüketim Vergisi ve Enerji Fonu ödenmemesi hususunda ilgili dağıtım şirketine yazı yazılarak düzeltme işlemine başlanıldığı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, muafiyet kapsamına alınmış idare hizmet binası, meslek kursları ve ek hizmet binaları gibi Belediye taşınmazlarında kullanılan elektrik için Elektrik ve Havagazı Tüketim Vergisi ve Enerji Fonu ödenmemesi gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 12: Tatil Günlerinde Çalışma Ruhsatı Harcı Tarifesinin Belirlenmemesi ve Bu Harca İlişkin Hiçbir Tahsilatın Yapılmaması

Belediye tarafından, Tatil Günlerinde Çalışma Ruhsatı Harcı tarifesinin belirlenmediği ve 2021 yılı içinde hiçbir mükelleften Tatil Günlerinde Çalışma Ruhsatı Harcı tahsil edilmediği tespit edilmiştir.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 58'inci maddesinde; ulusal bayram günlerinde çalışmaları belediyelerce izne bağlı işyerlerine ruhsat verilmesinin, Tatil Günlerinde Çalışma Ruhsatı Harcına tabi olacağı ifade edilmiştir.

Yukarıda yer verilen düzenlemeye göre iş yerlerince ulusal bayram günlerinde faaliyet gösterilmesi durumunda Tatil Günlerinde Çalışma Ruhsatı Harcına tabi olunacağı açık olsa da Bodrum Belediyesi tarafından Tatil Günlerinde Çalışma Ruhsatı Harcı tarifesi belirlenmediğinden 2021 yılı içinde hiçbir mükelleften söz konusu harcın tahsil edilmediği görülmüştür.

Kamu idaresi tarafından, Ruhsat ve Denetim Müdürlüğünce ulusal bayram günlerinde çalışma harcı ücret tarife teklifi konulu yazının Mali Hizmetler Müdürlüğüne gönderilerek gerekli işlemlerin başlatıldığı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, Tatil Günlerinde Çalışma Ruhsatı Harcı tarifesinin belirlenmesi ve söz konusu günlerde faaliyet gösteren işyerlerinin tespiti yapılarak bu harcın tahsilinin sağlanması gerekmektedir.

BULGU 13: Asgari Ücret Destek Primi Tutarlarının İlçe Mal Müdürlüğüne Gönderilmemesi

Belediye tarafından 2016, 2017 ve 2018 yıllarında kesilen asgari ücret destek primi tutarlarının her ay ilgili muhasebe müdürlüklerine aktarılması gerekirken 333 Emanetler Hesabında tutulduğu görülmüştür.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun Geçici 68'inci maddesinin birinci fıkrasında; 2016 yılında bildirilen sigortalılara ilişkin toplam prim ödeme gün sayısının, 2016 yılı Ocak ile Aralık ayları için Bakanlar Kurulunca tespit edilen günlük tutar ile çarpımı sonucu bulunacak tutarın, bu işverenlerin Sosyal Güvenlik Kurumuna ödeyecekleri sigorta primlerinden mahsup edileceği ve bu tutarın, Hazine tarafından karşılanacağı hüküm altına alınmıştır.

Aynı maddenin sekizinci fıkrasında; 4734 sayılı Kanun'un 2'nci maddesinin birinci fıkrasının (a), (b), (c) ve (d) bentlerinde sayılan idareler tarafından ilgili mevzuatı uyarınca yapılan ve sözleşmesinde fiyat farkı ödeneceği öngörülen hizmet alımlarında, ihale dokümanında personel sayısının belirlendiği ve haftalık çalışma saatinin tamamının idarede kullanılmasının öngörüldüğü işçilikler için birinci fıkra uyarınca Hazine tarafından karşılanacak tutarların bu idarelerce işverenlerin hak edişinden kesileceği belirtilmiştir. Belediyeler 4734 sayılı Kanun'un 2'nci maddesinin (a) bendinde sayılan idareler arasında yer aldığından, belediyelerce asgari ücret destek kesintilerinin yapılması gerekmektedir.

Uygulamaya ilişkin olarak Sosyal Güvenlik Kurumunca yayımlanan 10.02.2016 tarih ve 2016/4 sayılı Genelge'nin "İhale Makamlarınca Destekten Yararlanan İşverenlerin Hakedişlerinden Yapılacak Kesintilere İlişkin Usul ve Esaslar" başlıklı 6'ncı maddesinde; hakedişten kesilen tutarlar veya emanete alınan tutarların, Sosyal Güvenlik Kurumunun "İdarelerce e-borç sorgulama" ekranından görülebileceği belirtilmiştir. Söz konusu destek tutarının, kesinleşmesinden sonra genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere illerde muhasebe müdürlüklerinin, ilçelerde ise mal müdürlüklerinin banka hesaplarına aktarılması gerektiği düzenlenmiştir.

Asgari Ücret Destek Primi uygulaması, 2017 yılı için 5510 sayılı Kanun'a eklenen Geçici 71, 2018 yılı için Geçici 75 maddeleri ile uygulanmaya devam edilmiştir. Belirtilen maddelere dayanılarak her ilgili yıla göre Sosyal Güvenlik Kurumunca Genelgeler çıkarılmış olup 2017, 2018 ve yıllarına ilişkin Genelgelerde uygulama aynen sürdürülmüştür.

Bu düzenlemelerden anlaşıldığı üzere, 2016 yılından 2018 yılına kadar hakedişlerden kesilerek 333 Emanetler Hesabında izlenen bu tutarların genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere illerde muhasebe müdürlüklerinin, ilçelerde ise mal müdürlüklerinin banka hesaplarına aktarılması gerekmektedir.

Bu husus önceki yıl Sayıştay raporlarında da bulgu konusu yapılmış olup herhangi bir düzeltici işlem yapılmamıştır.

Kamu idaresi tarafından, Bodrum Mal Müdürlüğü ile gerekli yazışmanın yapıldığı ve gelecek cevaba istinaden işlem yapılacağı belirtilmiştir.

Sonuç olarak, 2016-2018 yılları arasında hakedişlerden kesilen 1.631.872,16 TL tutarındaki asgari ücret destek priminin ilgili mal müdürlüğü hesaplarına aktarılması gerektiği düşünülmektedir.

BULGU 14: Parasal Limitler Dahilinde Yapılan Alımlarda %10 Sınırının Takip Edilmemesi ve Bu Sınır Aşılmasına Rağmen Kamu İhale Kurulundan Uygun Görüş Alınmaması

2021 yılı içerisinde 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 21 ve 22'nci maddeleri gereğince yapılan mal, hizmet ve yapım işi alımlarına ilişkin harcamaların yıllık toplamının, bütçeye bu amaçla konulan ödeneklerin %10'unu, Kamu İhale Kurulundan uygun görüş alınmadan aştığı görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "İdarelerce uyulması gereken diğer kurallar" başlıklı 62'nci maddesinde; Bu Kanun'un 21 ve 22'nci maddelerinde belirtilen parasal limitler dâhilinde yapılacak harcamaların yıllık toplamının, idarelerin bütçelerine bu amaçla konulacak ödeneklerin %10'unu, Kamu İhale Kurulundan uygun görüş alınmaksızın aşamayacağı ifade edilmiştir.

22.08.2009 tarih ve 27327 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kamu İhale Genel Tebliği'nin 21'inci maddesinde, 4734 sayılı Kanun'un 21'inci maddesinin (f) bendi (Pazarlık Usulü) ve 22'nci maddesinin (d) bendine (Doğrudan Temin) göre yapılacak alımlara ilişkin

---

harcamaların yıllık toplamının, idarelerin bütçelerine bu amaçla konulacak ödeneklerin %10'una kadar olabileceği, bu sınırın aşılmasını gerektiren hallerde Kamu İhale Kurulundan uygun görüş alınması gerektiği ifade edilmiştir.

Yine anılan Tebliğ'de Kanun'un 21'inci maddesinin (f) bendi ve 22'nci maddesinin (d) bendine göre ihtiyaçların temininde bütçe sahibi olan kamu idareleri tarafından, yıllık bütçelerine bu amaçla konulan toplam ödenek tutarının dikkate alınacağı ve mal alımı, hizmet alımı veya yapım işleri için bütçelerine bu amaçla konan yıllık toplam ödenekleri üzerinden her biri için ayrı ayrı % 10 oranının hesaplanması gerektiği belirtilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, idarelerin 4734 sayılı Kanun'un 21'inci maddesinin (f) bendi ile 22'nci maddesinin (d) bendi kapsamında yapacakları alımlara ilişkin bir sınır bulunduğu, parasal limitlerin tespitinde bütçeye konulan ödeneklerin toplam tutarının değil, ödenek hangi amaçla bütçeye konulmuş ise o amaç için konulmuş ödeneğin toplam tutarının dikkate alınması gerektiği anlaşılmaktadır. Bu sınırın aşılabacağı öngörülmesi halinde ise Kamu İhale Kurulundan önceden uygun görüş alınması gerekmektedir.

Mal alımlarına ilişkin Belediye tarafından 2021 yılı içerisinde toplam 66.336.845,30 TL ödenek ayrılmış, Pazarlık Usulü ve Doğrudan Temin ile toplam 29.865.529,80 TL tutarında mal alımı yapılmış olup, bu tutar bütçeden ayrılan ödeneğin %45,02'sine isabet etmektedir.

Hizmet alımlarına ilişkin Belediye tarafından 2021 yılı içerisinde toplam 126.262.177,00 TL ödenek ayrılmış, Pazarlık Usulü ve Doğrudan Temin ile toplam 18.970.843,10 TL tutarında hizmet alımı yapılmış olup, bu tutar bütçeden ayrılan ödeneğin %15,02'sine isabet etmektedir.

Yapım işlerine ilişkin ise Belediye tarafından 2021 yılı içerisinde toplam 98.385.511,00 TL ödenek ayrılmış, Pazarlık Usulü ve Doğrudan Temin ile toplam 15.999.751,60 TL tutarında yapım işi gerçekleştirilmiş olup, bu tutar bütçeden ayrılan ödeneğin %16,26'sına isabet etmektedir.

Görüldüğü üzere hem mal ve hizmet alımları, hem de yapım işi için bütçeyle ayrılan ödeneğin %10'unun üzerindeki bir oranda harcama yapılmış ve söz konusu durum için Kamu İhale Kurulundan herhangi bir izin de alınmamıştır.

Kamu idaresi tarafından, toplam ödeneklerin %10' unun aşılmasına, aşımın söz konusu olabileceği durumlarda ise Kamu İhale Kurulundan uygun görüş alınmasına özen gösterileceği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, Kamu İhale Kanunu'nun 21 ve 22'nci maddelerindeki parasal limitler dâhilinde yapılacak harcamaların yıllık toplamının, bütçede bu amaçla tahsis edilmiş toplam ödeneklerin %10'unun aşılması, aşımın söz konusu olabileceği durumlar için Kamu İhale Kurulundan önceden uygun görüş alınması gerektiği düşünülmektedir.

Tablo 9: Pazarlık ve Doğrudan Temin Sınırını Aşan Mal, Hizmet ve Yapım İşleri Giderleri

Açıklama	Mal Alımları	Hizmet Alımları	Yapım İşleri
Bütçe Ödeneği	66.336.845,30	126.262.177,00	98.385.511,00
Bütçe Ödeneğini % 10'u	6.633.664,54	12.626.217,00	9.838.511,11
22 d/22 f Toplamı	29.865.529,80	18.970.843,10	15.999.751,60
%10 Limitini Aşan Tutar	23.231.865,20	6.344.625,48	6.161.200,54
Yüzdesi	45,02%	15,02%	16,26%

BULGU 15: İşçilere Kanunda Öngörülen Yıllık 270 Saati Aşan Sürelerde Fazla Çalışma Yaptırılması

Belediyede istihdam edilen işçiler ile hizmet alımı karşılığında çalıştırılan işçilere, 4857 sayılı İş Kanunu'nda azami süre olarak belirtilen yıllık 270 saati aşan sürelerde fazla çalışma yaptırıldığı tespit edilmiştir.

4857 sayılı İş Kanunu'nun "Fazla çalışma ücreti" başlıklı 41'inci maddesinin sekizinci fıkrasında; fazla çalışma süresi toplamının bir yılda iki yüz yetmiş saatten fazla olamayacağı hüküm altına alınmıştır.

06.04.2004 tarihli ve 25425 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren İş Kanununa İlişkin Fazla Çalışma ve Fazla Sürelerle Çalışma Yönetmeliği'nin "Fazla Çalışmada Sınır" başlıklı 5'inci maddesinde; fazla çalışma süresinin toplamının bir yılda iki yüz yetmiş

---

saatten fazla olamayacağı ve bu süre sınırının, işyerlerine veya yürütülen işlere ilişkin değil işçilerin şahıslarına ilişkin olduğu ifade edilmektedir.

Yapılan inceleme sonucunda Belediyede istihdam edilen işçilerden 19 kişinin, hizmet alımı karşılığında istihdam edilen işçilerden ise 28 kişinin fazla çalışma sürelerinin 4857 sayılı Kanun'da belirlenen üst limiti aştığı tespit edilmiştir.

Kamu idaresi tarafından, mevzuat hükümleri gereği azami süre olan yıllık 270 saati aşan sürelerde fazla çalışma yaptırılmaması için gereken tedbirlerin alınacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, mevzuata aykırı hareket etmemek amacıyla belediye uhdesinde istihdam olunan ve hizmet alımı karşılığında temin edilen işçilerin 4857 sayılı İş Kanunu'na uygun olarak fazla mesai sürelerinin düzenlenmesi sağlanmalıdır.

BULGU 16: Personel Giderlerinin Belirlenen Sınırların Üzerinde Olması

Belediye personeli ile 696 sayılı Kanun Hükmünde Kararname kapsamında çalışan şirket işçilerine ilişkin personel giderlerinin mevzuatta belirlenen sınırların üzerinde olduğu tespit edilmiştir.

İl Özel İdareleri, Belediyeler ve Bağlı Kuruluşları ile Bunların Üyesi Olduğu Mahalli İdare Birliklerinin Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmetlerinin Gördürülmesine İlişkin Usul ve Esaslar'ın "Personel Giderlerinin Toplam Giderler İçindeki Payına İlişkin Üst Sınır" başlıklı 5'inci maddesinde; İdarelerin, şirket personeli de dahil yıllık toplam personel giderlerinin, idarenin gerçekleşen en son yıl bütçe gelirleri toplamının 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'na göre belirlenecek yeniden değerlendirme oranıyla artırılması sonucu bulunacak miktarın yüzde kırkını aşamayacağı, yıl içerisinde aylık ve ücretlerde beklenmedik bir artış sonucunda personel giderlerinin söz konusu oranları aşması durumunda, cari yıl ve izleyen yıllarda personel giderleri bu oranların altına ininceye kadar idare şirketlerine yeni personel alımı yapılamayacağı belirtilmektedir.

28 Kasım 2020 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 521 sıra numaralı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile yeniden değerlendirme oranı 2020 yılı için % 9,11 olarak belirlenmiştir.

İdarenin en son yıl kesinleşmiş bütçe gelirleri toplamı 296.649.149,84 TL, bu tutarın yeniden değerlendirme oranıyla artırılmış miktarı $(296.649.149,84 \times \%9,11)$ 323.673.887,39 TL'dir. Yönetmelik hükümlerine göre idarenin toplam personel giderinin üst sınırı $(323.673.887,39 \times \%40)$ 129.469.554,96 TL'dir.

Yapılan incelemede; Belediyenin 2021 yılı şirket işçileri dahil personel giderleri toplamının 152.252.501,55 TL olduğu, Yönetmelik hükümleriyle belirlenen sınırın 22.782.946,59 TL tutarında aşıldığı, söz konusu personel giderinin yeniden değerlendirilmiş bütçe gelirine oranın % 47,04 oranında gerçekleştiği görülmüştür.

Kamu idaresi tarafından, personel giderlerinin mevzuatta belirlenen sınırların üzerinde olmaması için gereken tedbirlerin alınacağı, 696 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname kapsamında çalışan şirket işçileri için Bodrum Belediyesi Personel A.Ş.'ye yazı yazılarak bulgu doğrultusunda işlem yapılmasının sağlanacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, kamu kaynaklarının belediyelere verilen yetki ve sorumluluklar çerçevesinde etkili, ekonomik ve verimli kullanımının sağlanabilmesi için personel giderlerinin mevzuatta belirtilen sınırlar içinde olması gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 17: Hurda İşlemlerinin Sağlıklı Bir Şekilde Yürütülmesini Sağlayacak Hurda Yönetim Sistemi Kurulmaması

Belediyede hurdaya ayrılan taşınırların toplanması, ambara giriş, satış ve imha işlemlerine ilişkin kurumsal bir düzenleme bulunmadığı; hurdaların sahada muhtelif yerlerde dağınık şekilde tutulduğu, hurda ambarının olamaması nedeniyle güvenlik zafiyeti olduğu, hurdaya ayırması gereken gayri faal araçlarının bulunduğu ve gerekli işlemlerinin yapılmadığı görülmüştür.

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin 28'inci maddesinde, ekonomik ömrünü tamamlamış olan veya tamamlamadığı halde teknik ve fiziki nedenlerle kullanılmasında yarar görülmeyerek hizmet dışı bırakılması gerektiği ilgililer veya özel mevzuatı çerçevesinde oluşturulan komisyon tarafından bildirilen taşınırlar, biri işin uzmanı olmak kaydıyla harcama yetkilisinin belirleyeceği en az üç kişiden oluşan komisyon tarafından değerlendirileceği ifade edilmiştir. Aynı maddenin devamında anılan komisyonca yapılan değerlendirme sonucunda hurdaya ayrılması uygun görülmeyen taşınırlar hakkındaki gerekçeli kararın harcama yetkilisine bildirileceği, komisyonca hurdaya ayrılmasına karar verilenler için ise Kayıttan Düşme Teklif ve Onay Tutanağı düzenlenerek harcama yetkilisinin onayı ile kayıtlardan çıkarılacağı, komisyonun yapacağı değerlendirme sonucunda hurdaya ayrılan taşınırlardan ekonomik değerinin olmadığı veya teknik, sağlık, güvenlik ve benzeri nedenlerle imha edilmesinin şart olduğuna karar verilen taşınırların imha edilmesinin mümkün olacağı belirtilmiştir.

3284 sayılı Bazı Maden Hurdalarının Dışarı Çıkarılmasının Yasak Edilmesi ve Satın Alınması Hakkında Kanun hükümleri, 7/2156 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ve Başbakanlığın 2001/15 sayılı Genelgesi'ne göre hurdaların ihtiyaç fazlasını satış yoluyla Makine Kimya Enstitüsü Kurumu Hurda İşletmesi Müdürlüğüne devredilmesi öngörülmüştür.

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin "Sorumluluk" başlıklı 5'inci maddesinde; harcama yetkililerinin taşınırların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak edinilmesinden, kullanılmasından, kontrolünden, kayıtlarının Taşınır Mal Yönetmeliği'nde belirtilen esas ve usullere göre saydam ve erişilebilir bir şekilde tutulmasını sağlamaktan ve taşınır yönetim hesabını ilgili mercilere göndermekten sorumlu olduğu ifade edilmiştir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, ekonomik ömrünü tamamlamış olan taşınırların hizmet dışı bırakılması için komisyon tarafından değerlendirilme yapılarak, harcama yetkilisinin onayı ile hurdaya ayrılma işleminin tamamlanması, hurdaya ayrılması uygun görülmeyen taşınırlar hakkındaki gerekçeli karar harcama yetkilisine bildirilerek gerekli işlemlerin yapılması, hurdaya alınan taşınırların satışına karar verilenlerin, Makine Kimya Enstitüsü Kurumu Hurda İşletmesi Müdürlüğüne satılması, imha edilmesine karar verilen taşınırların da komisyon huzurunda imha edilmesi, taşınırların yönetiminde ise harcama yetkililerin sorumlu olduğunun, sonucuna ulaşılmaktadır.

Yapılan incelemede Belediye envanterinde 6360 sayılı Kanun gereğince kapanan Belde Belediyelerinden devralınan bazı taşıtlar ile belediye bünyesinde bulunan taşıtlardan toplam 120 adet aracın gayri faal olarak bulunmasına rağmen bu araçların tamir ve bakımının yapılmadığı gibi bu araçlardan kullanılmayacak olanlarının hurdaya ayrılma işlemlerinin de yapılmayıp atıl olarak bekletildiği, 24 adet taşıtın ise hurdaya ayrılmasına rağmen gerekli işlemlerin yapılmadığı ve bu sebeple hurda yönetiminin etkin bir şekilde gerçekleştirilmediği tespit edilmiştir.

İdarenin hurda yönetimine ilişkin gayri faal olarak bulunan araçlardan tamir ve bakım yapılarak faale dönüşebilecek dışında kalan araçları hurdaya ayırması, ihtiyaç fazlası hurdaların usulüne uygun satışının yapılması, Yönetmeliğe uygun bir kurumsal düzenleme ile ambar ve ambar sorumlusu belirlenerek güvenlik zafiyetinin ortadan kaldırılması, ambara giriş ve çıkışların tutulacak hurda defterinde takip edilmesi gerekmektedir.

Kamu idaresi tarafından, hurda yönetim sistemi çerçevesinde hurdaların toplanabileceği yer tahsisinin yapıldığı, ancak ambara giriş, çıkış, satış ve imha gibi işlemlerin yapılabilmesi için ise gerekli yapının inşa edilmesine müteakip diğer işlemlerinde yapılacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, tüm süreçleri içerecek etkin bir hurda yönetim sistemi oluşturularak, taşınırların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak kullanılması, kontrolü ve yönetmelikte belirtilen esas ve usullere göre saydam ve erişilebilir bir şekilde tutulmasının sağlanması gerektiği düşünülmektedir.

BULGU 18: Taşınır Mal Yönetim Süreçlerinin Etkili İşletilmemesi

Taşınır Mal Yönetmeliği kapsamında yapılan fiili ve fiziki denetimler sonucunda; belediye tarafından üretilen tarımsal ürünlerin taşınır kayıtlarının yapılmadığı, belediye şirket personelinin taşınır kayıt yetkilisi olarak görevlendirildiği, ortak alan kullanım sorumlusu belirlenmediği ve dayanıklı taşınır listesi düzenlenmediği, ilk madde ve malzeme alımlarında hatalı hesapların kullanıldığı, taşınırların kaydi durumu ve fiili duruma arasında farklılıkların bulunduğu tespit edilmiştir.

A) Belediye Tarafından Üretilen Tarımsal Ürünlerin Taşınır Kayıt İşlemlerinin Yapılmaması

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin "İç imkanlarla üretilen taşınırlar ile kazı veya müsadere yoluyla edinilen taşınırların giriş işlemleri" başlıklı 21'inci maddesinde; bu maddede belirtildiği şekilde edinilen taşınırların, değer tespit komisyonu tarafından belirlenecek gerçeğe uygun değer üzerinden Taşınır İşlem Fişi düzenlenerek giriş kaydedileceği belirtilmiş olup maddenin (b) bendinde kamu idarelerinin mülkiyetindeki arazilerde yetiştirilen ağaçlardan üretilen ekonomik değere sahip kereste, odun, meyve gibi ürünlere yer verilmiştir.

Bu kapsamda Belediyenin Tarımsal Hizmetler Müdürlüğü bünyesinde üretmiş olduğu buğday unu, mandalina, portakal, zeytinyağı ve lavanta gibi tarımsal ürünlere Taşınır İşlem Fişi düzenlenmediği tespit edilmiştir.

İdarenin, yapılan üretimi kayıtlara almaması bu yönetmeliğin amacı olan, kaynağına ve edinme yöntemine bakılmaksızın kamu idarelerine ait taşınır malların kaydı, muhafazası ve kullanımı ile yönetim hesabının verilmesi ilkeleriyle bağdaşmamaktadır.

Kamu idaresi tarafından, eksikliklerinin mevzuata uygun şekilde giderileceği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, yapılan üretimin değer tespit komisyonu tarafından belirlenecek gerçeğe uygun değer üzerinden Taşınır İşlem Fişi düzenlenerek giriş ve çıkış işlemlerinin kaydedilmesi gerektiği düşünülmektedir.

B) Belediye Şirket Personelinin Taşınır Kayıt Yetkilisi Olarak Görevlendirilmesi

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin 6'ncı maddesinde taşınır kayıt yetkililerinin, harcama yetkililerince, memuriyet veya çalışma unvanına bağlı kalmaksızın, taşınır kayıt ve işlemlerini bu Yönetmelikte belirtilen usule uygun şekilde yapabilecek bilgi ve niteliklere sahip personel arasından görevlendirileceği belirtilmiştir. Aynı maddede Taşınır kayıt yetkililerinin görev ve sorumlulukları tek tek sıralanmıştır.

2489 sayılı Kefalet Kanunu'nun 1'inci maddesine göre, 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na ekli (I) ve (II) sayılı cetvellerde yer alan kamu idareleri ile bu idarelere bağlı döner sermayeli kuruluşlarda para, menkul kıymet ve ayniyatı alıp veren ve elinde tutan; memur, sözleşmeli personel ve işçiler (geçici işçiler hariç) için müteselsil kefalet usulü kabul edilmiş ve bu maksatla tüzel kişiliği haiz Kefalet Sandığı kurulduğu belirtilmiştir. Aynı maddenin devamında ise bu Kanundaki memur ve müstahdem ibarelerinden bu fıkrada geçen kefalet tabi personel anlaşılacağı ifade edilmiştir.

Muhasebat Genel Müdürlüğü'nün 30 Sıra No'lu Taşınır Kayıt Ve Kontrol Yetkilileri Tebliği'nde; kamu idarelerinde görevlendirilen taşınır kayıt ve kontrol yetkililerinin de kefalet bağlanarak aylık ve ücretlerinden 2489 sayılı Kanun'un değişik 2'nci maddesinde belirtilen tutarda kefalet aidatı kesilmesi ve Kefalet Sandığı hesabına gönderilmesi zorunlu olduğu belirtilmiştir.

Yukarıdaki mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde taşınır kayıt yetkililerinden kefalet aidatı kesileceği ve bu sebeple taşınır kayıt yetkililerin kefalet aidatı kesilebilecek kişiler arasından seçilmesi gerektiği değerlendirilmektedir. Açıklanan nedenle kefalet aidatı kesintisi yapılmayan ve belediye bünyesinde personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alım sözleşmeleri kapsamında çalıştırılan personelinin taşınır kayıt yetkilisi olarak görevlendirilmemesi gerekmektedir.

Kamu idaresi tarafından, Yönetmelik'te belirtilen bilgi ve niteliklere sahip personelin olmaması nedeniyle şirket personeli statüsünde çalışanlarında taşınır kayıt yetkilisi olarak

---

---

görevlendirildiği, devam eden görevlendirmelerde ise mevzuat hükümlerine dikkat edileceği ifade edilmiştir.

Bu itibarla, her ne kadar Yönetmelik'te “memuriyet veya çalışma unvanına bağlı kalmaksızın” ifadesi kullanılsa da taşınır kayıt yetkililiği görevi, sorumluluk gerektiren, kefalete tabi bir görev olduğundan Kefalet Kanunu'na tabi personel eliyle yürütülerek kefalet aidatı kesilmesi gerektiği düşünülmektedir.

C) Ortak Alan Kullanım Sorumlusu Belirlenmemesi ve Dayanıklı Taşınır Listesi Düzenlenmemesi

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin "Belge ve cetveller" başlıklı 10'uncu maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendinde; Taşınır Kod Listesinin (B) bölümünde gösterilen taşınırlardan oda, büro, bölüm, geçit, atölye, garaj ve servislere tahsis edilenler için dayanıklı taşınır listesi düzenleneceği belirtilmiştir. Bunlar için “Taşınır Teslim Belgesi” düzenlenmeyeceği, listenin istek yapan birim yetkilisi ve/veya varsa ortak kullanım alanı sorumlusu tarafından imzalanacağı ifade edilmiştir.

Aynı Yönetmelik'in “Dayanıklı taşınırların kullanıma verilmesi” başlıklı 23'üncü maddesinde de benzer hükme yer verilerek dayanıklı taşınırların oda, büro, bölüm, geçit, salon, atölye, garaj ve servis gibi ortak kullanım alanlarına Dayanıklı Taşınırlar Listesi düzenlenerek verileceği belirtilmiştir.

Belediye taşınırları üzerinde yapılan incelemelerde; Büro, oda, garaj gibi ortak kullanım alanlarında yer alan taşınırların kontrolünün ve takibinin sağlanması amacıyla belirlenmesi gereken ortak alan sorumlusunun belirlenmediği ve dayanıklı taşınırların kullanıma verilirken ortak kullanım alanının sorumlusu veya yöneticisine imzası alınarak teslim edilmediği ve Dayanıklı Taşınırlar Listesi düzenlenmediği tespit edilmiştir.

Kamu idaresi tarafından, Yönetmelik'e uygun olarak ortak alan kullanım sorumlusu belirlendikten sonra Dayanıklı Taşınırlar Listesi'nin düzenleneceği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, ortak kullanım alanlarında kullanılmak üzere verilen taşınırların hangi mahalde ve hangi birimin sorumluluğunda olduğunun kontrolünün sağlanması için Dayanıklı Taşınırlar Listesi'nin düzenlenmesi sağlanmalıdır.

D) İlk Madde ve Malzeme Alımlarında Hatalı Hesapların Kullanılması

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 150 İlk madde ve malzeme hesabına ilişkin "Hesabın niteliği" başlıklı 115'inci maddesinde; bu hesabın, kurumlarca satılmak, üretimde veya diğer faaliyetlerde kullanılmak ya da tüketilmek üzere edinilen ilk madde ve malzeme, yarı mamul, mamul, ticari mal, artık ve hurda gibi bir yıl veya faaliyet dönemi içinde tüketilecek veya paraya çevrilecek olan varlıkların izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir.

Mezkur Yönetmelik'in 372'nci maddesinde 630 Giderler Hesabının, bütçe ile ilgili olsun veya olmasın Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu tarafından belirlenen uluslararası genel kabul görmüş muhasebe ilkelerine göre tahakkuk ettirilen her türlü giderin izlenmesi için kullanılacağı hüküm altına alınmıştır.

Aynı Yönetmelik'in 204'üncü maddesinde ise 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının, yapımı süren maddi duran varlıklar için yapılan her türlü madde ve malzeme ile işçilik ve genel giderlerin; geçici ve kesin kabul usulüne tabi olan hallerde geçici kabulün yapıldığını gösteren tutanağın idarece onaylandığı tarihte, diğer hallerde işin fiilen tamamlandığını gösteren belgenin düzenlendiği tarihte, ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılincaya kadar izlenmesi için kullanılacağı ifade edilmiştir.

İdarenin hesaplarının incelenmesi neticesinde, ilk kaydında 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabında izlenip tüketime verildikçe ilgili hesaplara alınması gereken bazı alımların doğrudan 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında bazılarınınsa 630 Giderler Hesabında izlendiği görülmüştür.

Tüketilmek ve idare tarafından faaliyetlerde kullanılmak üzere satın alınan ilk madde ve malzemenin 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabında takip edilmemesi muhasebe kayıtları üzerinde stok kontrolünü olanaksız hale getirmektedir. Bu sebeple, satın alınan ilk madde ve malzemenin öncelikle 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabına kaydedilmesi; sonrasında tüketilmek amacıyla kamu idaresinin ilgili birimlerine verilen veya kullanılan ilk madde ve malzemeler için bu hesaba alacak, 630 Giderler Hesabına borç kaydı yapılmalıdır. Ayrıca yapım işinde kullanılmak üzere ambardan çıkışı yapılan inşaat malzemelerinin 150 İlk Madde ve Malzemeler Hesabına alacak, 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabına ise borç kaydı yapılmalıdır.

Kamu idaresi tarafından, hatalı hesapların kullanımlarına ilişkin Yönetmelik hükümlerine uyulacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak ilk madde ve malzeme hesabında izlenmesi gereken taşınır malların bu hesapta izlenmemesi, taşınırların takibinin yapılmasına engel olmakta ve bu durum taşınır yönetimini olumsuz etkilemektedir. Ayrıca hatalı yapılan bu işlemler hesaplardaki tutarların farklı olmasına sebebiyet vererek mali tablo kullanıcıları açısından doğru bilginin üretilmemesine sebep olmaktadır.

E) Taşınırların Kaydi Durumu ve Fiili Duruma Arasında Farklılıkların Bulunması

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin "Tanımlar" başlıklı 4'üncü maddesinin (n) bendinde taşınır kayıt yetkilisi; taşınırları teslim alan, sorumluluğundaki ambarlarda muhafaza eden, kullanıcılarına ve kullanım yerlerine teslim eden, bu Yönetmelik'te belirtilen esas ve usullere göre kayıtları tutan, bunlara ilişkin belge ve cetvelleri düzenleyen ve bu hususlarda hesap verme sorumluluğu çerçevesinde taşınır kontrol yetkilisi ve harcama yetkilisine karşı sorumlu olan görevli olarak tanımlanmaktadır.

Aynı maddenin (p) bendinde ise Taşınır kontrol yetkilisi: Taşınır kayıt yetkilisinin yapmış olduğu kayıt ve işlemler ile düzenlediği belge ve cetvellerin mevzuata ve mali tablolara uygunluğunu kontrol eden, Harcama Birimi Taşınır Mal Yönetim Hesabı Cetvelini imzalayan ve bu konularda harcama yetkilisine karşı sorumlu olan görevli olarak tanımlanmaktadır.

Aynı Yönetmelik'in "Taşınır kayıt yetkilileri ve taşınır kontrol yetkilileri" başlıklı 6'ncı maddesinin (d) bendinde; Taşınırların yangına, ıslanmaya, bozulmaya, çalınmaya ve benzeri tehlikelere karşı korunması için gerekli tedbirleri almak ve alınmasını sağlamak olduğu, (g) bendinde ise; kullanımda bulunan dayanıklı taşınırları buldukları yerde kontrol etmek, sayımlarını yapmak ve yaptırmak olduğu belirtilmiştir.

Belediyenin ambar ve depolarında yapılan tespitlerde örneklem olarak seçilen 2 adet ürün grubunun fiili durumu ve kaydi durumunun karşılaştırılması neticesinde; ilk üründe 355 adet, ikinci üründe ise 168 adet fark olduğu tespit edilmiştir. Ortaya çıkan bu sonuçlar taşınırların takip ve muhafazasını olumsuz etkilemekte ve taşınır mal yönetiminin etkili ve verimli yürütülmediğini göstermektedir.

Kamu idaresi tarafından, kaydı durumu ile fiili durumun aynı olması için Yönetmelik hükümlerine uyulacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, anılan Yönetmelik'e uygun bir şekilde taşınır mal yönetiminin sağlanması için taşınır kontrol ve kayıt yetkililerinin mevzuattaki hususlara dikkat ederek sorumluluklarını yerine getirmeleri gerekmektedir.

BULGU 19: Yangında Kullanılmak Üzere Bağışlanan Malzemelerin Taşınır Mevzuatına Uygun Şekilde Kayıtlara Alınmaması

Bölgede çıkan yangınlar dolayısıyla belediyeye yardım olarak gönderilen cerrahi maske, yanmaz ayakkabı, yangın tüpü ve köpük ile koruyucu eldiven ve gözlük gibi malzemelerin değer tespitlerinin yapılmadığı ve taşınır işlem fişi ile kayıtlara alınmadığı görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Bağış ve yardımlar" başlıklı 40'inci maddesinde nakdi olmayan bağış ve yardımların, ilgili mevzuatına göre değerlemeye tabi tutularak kayıtlara alınacağı belirtilmiştir.

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin "Kayıt zamanı, kayıt değeri ve değer tespit komisyonu" başlıklı 13'üncü maddesinde; taşınırların edinme şekline bakılmaksızın teslim alındığında giriş kaydı, kullanıma verildiğinde de çıkış kaydı yapılması gerektiği ve bu kayıtların taşınır işlem fişine dayanılarak yapılması gerektiği; bağış ve yardım yoluyla edinilen taşınırlarda ise; bağış ve yardımda bulunan tarafından ispat edici bir belge ile değeri belirtilmiş ise bu değer, belli bir değeri yoksa değer tespit komisyonunca belirlenen değer, esas alınarak kayıt yapılacağı belirtilmiştir.

Aynı Yönetmelik'in "Bağış ve yardım yoluyla edinilen taşınırların girişi" başlıklı 16'ncı maddesinde ise bağış ve yardım olarak edinilen taşınırlar teslim alındığında, taşınır kayıt yetkilisi tarafından taşınır işlem fişi düzenlenerek kayıtlara alınacağı ve fişin birinci nüshasının bağış ve yardım edene verileceği veya gönderileceği ifade edilmiştir.

Belediyenin ambar ve depolarında yapılan fiili sayım ve incelemeler sonucunda; 272.975 adet cerrahi maske, 1710 çift yanmaz ayakkabı, 197 adet yangın tüpü, 10.070 litre yangın ile mücadelede kullanılan köpük, 585 adet koruyucu gözlük ve 293 adet koruyucu eldivenin değer tespitlerinin yapılmadığı ve kayıtlara alınmadığı görülmüştür.

Kamu idaresi tarafından, yangında kullanılmak üzere bağış ve yardım yoluyla gelen malzemelerin belediyedeki otomasyon sisteminin değişmesi dönemine denk gelmesi nedeniyle demirbaş aktarımlarının hala aktif hale gelmemesinden dolayı kayıt altına alınmadığı, demirbaş aktarımları yapıldıktan ve sistemin çalışır halde teslim edilmesinden sonra yardımla gelen bağışların Taşınır İşlem Fişi ile kayıt altına alınacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri gereği Bodrum sınırlarında meydana gelen yangınlar dolayısıyla bağış olarak gönderilmiş olan cerrahi maske, yanmaz ayakkabı, yangın tüpü ve köpük ile koruyucu eldiven ve gözlük gibi yangın araç ve gereçlerin korunması, muhafazası ve bundan sonra meydana gelebilecek afet durumlarında kullanılması için bu malzemelerin değer tespitinin yapılarak taşınır işlem fişleri aracılığıyla kayıtlara alınması gerekmektedir.

BULGU 20: Borçlanma Sınırının Aşılması

İdarenin 2021 yılı borç stoku hesaplamasında; piyasa borçları, yapılandırılmış veya yapılandırılmamış vergi ve sosyal güvenlik borçları gibi kalemlerin hesaplamaya dahil edilmemesi nedeniyle borçlanma üst sınırının aşıldığı görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Borçlanma" başlıklı 68'inci maddesinin (d) bendinde; belediye ve bağlı kuruluşları ile bunların sermayesinin %50'sinden fazlasına sahip oldukları şirketlerin faiz dâhil iç ve dış borç stok tutarının, en son kesinleşmiş bütçe gelirleri toplamının yeniden değerlendirme oranıyla güncellenen miktarını aşamayacağı hüküm altına alınmıştır.

Aynı maddenin (e) bendinde ise belediye ve bağlı kuruluşları ile bunların sermayesinin %50'sinden fazlasına sahip oldukları şirketlerin, en son kesinleşmiş bütçe gelirlerinin yeniden değerlendirme oranıyla güncellenen miktarının yılı içinde toplam %10'unu geçmeyen iç borçlanmayı belediye meclisinin kararı; %10'unu geçen iç borçlanmayı ise meclis üye tam sayısının salt çoğunluğunun kararı ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının onayı ile yapabileceği ifade edilmiştir.

5393 sayılı Kanun'un 68'inci maddesine istinaden İçişleri Bakanlığı tarafından yayımlanan 21.02.2005 tarihli ve 45201 sayılı Genelge' ye göre de, idarenin borçlanma sınırının tespitinde; İller Bankası kredileri ve faizleri, banka kredileri ve faizleri, dış krediler ve

---

faizleri, Hazineye olan borçlar ve faizleri, piyasa borçları (bütçe emanetleri), vergi ve sosyal güvenlik borçlarının tamamı dikkate alınmalıdır.

Belediyelerin yukarıda sayılan borç kalemlerinin toplanması suretiyle hesaplanan borç stoku; idarenin en son kesinleşmiş bütçe gelirleri toplamının yeniden değerlendirme oranıyla arttırılan miktarını aşmamalı ve toplamda belirtilen sınırın üzerinde borçlanma yapılmamalıdır.

İdarenin 2021 yılı borç stoku hesaplamasının incelenmesi neticesinde; piyasa borçları, yapılandırılmış veya yapılandırılmamış vergi ve sosyal güvenlik borçları gibi borç kalemlerinin hesaplama dahil edilmemesi sonucunda İdarenin toplam borcunun yasal düzenlemede belirtilen sınırı aştığı görülmüştür.

Şöyle ki; idarenin 2020 yılı sonu itibariyle kesinleşen bütçe geliri olan 296.649.149,84 TL'ye %9,11'lik yeniden değerlendirme oranı uygulandığında, 2021 yılının borçlanma sınırı 323.673.887,39 TL olmaktadır. İdarenin 2021 yılı sonu itibariyle borç stok miktarı ise 5393 sayılı Kanun ve mezkûr Genelge'de belirtilen unsurlar üzerinden değerlendirildiğinde; aşağıdaki tabloda görüleceği üzere 465.977.096,70 TL'dir. Belediyenin toplam borç stok tutarı 465.977.096,70 TL olup 2021 yılı için borçlanma sınırı olan 323.673.887,39 TL'yi 142.303.209,31 TL aştığı görülmektedir.

Ayrıca, kesinleşen bütçe gelirinin yeniden değerlendirme oranı uygulandığında elde edilen 323.673.887,39 TL'nin %10'u olan 32.367.388,74 TL sınırına kadar olan borçlanmalarda belediye meclisinin bunu aşan tutarda borçlanmalar için ise Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının onayı alınması gerekirken Kanun'un bu amir hükmüne de uyulmamıştır.

Bu husus önceki yıl Sayıştay raporlarında da bulgu konusu yapılmış olup herhangi bir düzeltici işlem yapılmamıştır.

Kamu idaresi tarafından; Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'ne göre yükümlülüklerin borç ve emanet olarak ikiye ayrıldığı, 32, 36, 38, 43 ve 48 hesap gruplarının borç değil emanet yükümlülükler olarak değerlendirildiği ve bu sebeple borçlanma limitinin aşılmadığı ifade edilmiş olsa da hukuki normun uygulayıcıları tarafından bağlayıcı olan Genelge'de toplam borç stoğunun hesaplanmasında emanet hesaplarının da dikkate alınması gerektiği belirtilmiştir.

Sonuç olarak, Belediyenin mevcut mali yapısı karşısında sürdürülebilirlik açısından etkin bir borç yönetimini teminen kanunlarla belirlenmiş olan limitler dahilinde faaliyetlerini yürütmesi ve borçlanması gerekmektedir.

Tablo 10: 2021 Yılı Borç Stoku

Hesap Kodu (Alacak Bakiye)	Tutar(TL)
300	10.761.574,80
303	0,00
320	122.058.882,97
360	0,00
361	9.605,00
368	47.362.965,58
381	4.396.876,76
400	3.986.111,04
438	222.691.485,36
481	54.709.595,19
Toplam Borç Stoku	465.977.096,70
Borçlanma Sınırı	323.673.887,39
Borçlanma Sınırını Aşan Tutar	142.303.209,31

BULGU 21: Bazı İşyerlerinin İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Olmadan Faaliyette Bulunması

Belediye sınırları içerisinde yer alan bazı işletmelerin işyeri açma ve çalışma ruhsatı olmadan faaliyette bulunduğu ve bu işyerlerine ilişkin mevzuat hükümlerinin uygulanmadığı görülmüştür.

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik'in "İşyeri açılması" başlıklı 6'ncı maddesinde; yetkili idarelerden usulüne uygun olarak işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan işyeri açılıp çalıştırılmayacağı ayrıca işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan açılan işyerlerinin yetkili idareler tarafından kapatılacağı hüküm altına alınmıştır.

Anılan Yönetmelik, belediye ve mücavir alan sınırları içerisinde yetkili idareyi belediye olarak tanımlamaktadır. Dolayısıyla belediye ve mücavir alan sınırları içerisinde işyeri açma ve çalışma ruhsatlarının ilgili belediye tarafından verilmesi, ruhsatsız faaliyette bulunan işyerlerinin ise kapatılması gerekmektedir.

5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun "Emre aykırı davranış" başlıklı 32'nci maddesinin birinci fıkrasında; yetkili makamlar tarafından adli işlemler nedeniyle ya da kamu güvenliği, kamu düzeni veya genel sağlığın korunması amacıyla, hukuka uygun olarak verilen emre aykırı hareket eden kişiye yüz Türk Lirası (2021 yılı 427 TL) idari para cezası verileceği belirtilmiştir.

Bodrum Vergi Dairesi Müdürlüğü kayıtlarına göre 2021 yılında Bodrum Belediyesi sınırları içinde kayıtlı aktif mükellef sayısının 24.757 adet olduğu; bu işyerlerinden yaklaşık 24.113 adedine Belediye tarafından ruhsat verilmesi gerektiği, geriye kalan 644 adedinin ise Belediye dışındaki yetkili odalar tarafından ruhsatlandırılması gerektiği anlaşılmıştır. Kurum kayıtlarına göre 24.113 adet işyerinden sadece 14.880 tanesine ruhsat verildiği, geri kalan 9.233 adet işyeri için herhangi bir kaydın bulunmadığı görülmüştür.

Ayrıca, kurum kayıtlarına göre 2021 yılında çevre temizlik vergisi ödeyen aktif işyeri sayısının 26.509 adet olduğu görülmüştür. Dolayısıyla sadece kurum kayıtlarını temel almamız durumunda da 26.509 aktif işyerinden 14.880 tanesine ruhsat verildiği, geri kalan yaklaşık 11.629 işyerinin ruhsatsız çalıştığı tespit edilmiştir.

Her ne kadar kamu idaresi tarafından, İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı alınmadan faaliyet gösteren 292 işletme hakkında Belediye Encümenince söz konusu işletmelere idari para cezası uygulandığı ve ruhsat alıncaya kadar mühürlenerek faaliyetten men edilmesi kararı alındığı, İlçe genelinde zabıta ekiplerince rutin denetim ve kontrollerin devam edildiği ifade edilse de; 24.113 adet işyerinden sadece 14.880 tanesine ruhsat verildiği, geri kalan 9.233 adet işyeri için herhangi bir kaydın bulunmadığı görülmüştür. Bu sebeple idarenin denetim ve kontrollerinin yetersiz olduğu düşünülmektedir.

Sonuç olarak, idare tarafından daha sıkı denetim yapılarak işyeri açma ve çalışma ruhsatı olmaksızın faaliyet gösteren işletmelere bahsedilen mevzuat hükümleri doğrultusunda işlem yapılması, bu hükümlere uymayanlara yönelik idari para cezasının uygulanıp mevzuat hükümleri doğrultusunda kapatma yaptırımına tabi tutulması gerektiği düşünülmektedir.

BULGU 22: Belediyenin Sınırları İçerisinde Bulunan Bazı İş Yerlerinden Çevre Temizlik Vergisi Alınmaması

Belediye sınırları içerisinde faaliyette bulunan bazı iş yerleri için mükellefiyet kayıtlarının yapılmadığı ve bu sebeple çevre temizlik vergisinin olması gerekenden az tahsil edildiği tespit edilmiştir.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun mükerrer 44'üncü maddesinde; belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde bulunan ve belediyelerin çevre temizlik hizmetlerinden yararlanan konut, iş yeri ve diğer şekillerde kullanılan binaların çevre temizlik vergisine tabi olduğu belirtilmiştir. Aynı maddede, verginin mükelleflerinin binayı kullananlar olduğu ve mükellefiyetin binanın kullanıma başlanmasından itibaren başlayacağı hüküm altına alınmıştır.

Yine aynı maddenin dört ve beşinci fıkralarında çevre temizlik vergisi tarifesi belirtilmiş olup sekizinci fıkrasında; iş yeri ve diğer şekilde kullanılan binalarla ilgili olarak tahakkuk eden bu verginin her yıl emlak vergisinin taksit sürelerinde ödeneceği ifade edilmiştir.

Belediyenin mülki sınırları içerisinde yer alan avukatlık büroları, serbest muhasebeci mali müşavirlik büroları, muayenehane gibi iş yerleri, işyeri açma ve çalışma ruhsatı açısından İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun hükümlerinden muaf tutulmuştur. İşyeri açma ve çalışma ruhsatından muaf olan söz konusu işyerleri için çevre ve temizlik vergisi mükellefiyeti ya başvuru üzerine ya da Belediye tarafından tespit edildiği durumlarda tesis edilmektedir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, belediye sınırları içinde yer alan ve belediyenin çevre temizlik hizmetlerinden faydalanan tüm iş yerlerinin çevre temizlik vergisine tabi olduğu, işyeri açma ve çalışma ruhsatı verilirken çevre temizlik vergisi mükellefiyeti tesis edilmesi gerektiği, ruhsattan muaf olan iş yerlerinin ise çevre temizlik vergisi mükellefiyetleri ancak tespit ile ya da mükelleflerin başvuru üzerine tesis edilebileceği sonucuna ulaşılmaktadır.

Bodrum Vergi Dairesi Müdürlüğü ile belediyenin verilerinin karşılaştırılması sonucunda:

1 - Belediye sınırları içerisinde aktif olarak faaliyet gösteren yaklaşık 24.757 adet işyerinin olmasına karşın Bodrum Belediyesi tarafından çevre temizlik vergisi mükellefiyeti tesis edilen yaklaşık 11.589 adet işyerinin olduğu ve bu sebeple belediye sınırlarında aktif olarak faaliyet gösteren ve çevre temizlik vergisi tarh ve tahakkuk edilmeyen yaklaşık 13.268 adet işyerinin bulunduğu,

2 - Belediye verilerine göre Bodrum ilçesi sınırları içerisinde belediyeden işyeri açma ve çalışma ruhsatı alan yaklaşık 14.880 adet iş yeri olmasına rağmen 3.722 iş yerinin çevre temizlik vergisi mükellefiyeti oluşturulmadığı,

---

3 - Bodrum Vergi Dairesi Müdürlüğünden alınan bilgiler ile idarenin vermiş olduğu bilgilerin karşılaştırılması sonucunda belediye sınırları içinde faaliyetlerini sürdürmekte olup işyeri açma ve çalışma ruhsatı almaktan muaf yaklaşık 644 adet serbest meslek erbabından yaklaşık 481 tanesinin işyeri çevre temizlik vergisi mükellefiyetinin bulunmadığı,

tespit edilmiştir.

Kamu idaresi tarafından, Bodrum Vergi Dairesi Müdürlüğüne ilçede faaliyette bulunan mükellef bilgilerinin gönderilmesi üzerine yazı yazıldığı, Vergi Dairesi Müdürlüğünden gelen mükellef kaydı ile Belediye kayıtları karşılaştırılarak Çevre Temizlik Bildirim kaydı bulunmayan 6896 mükellef için sicil-yoklama servisi tarafından kontrol işlemlerinin başlatıldığı ifade edilse de mevzuata aykırı duruma yönelik yapılacak işlemlerin rapor dönemi olan 2021 yılına etkisi bulunmamaktadır.

Sonuç olarak, iş yerlerinden tahsil edilen çevre temizlik vergisinin mevcut durumdan çok daha yüksek tutarlarda olabileceği ve bu sebeple belediyenin söz konusu eksikliklerin önüne geçebilmek adına gerekli çalışmaları yaparak işyeri çevre temizlik vergisi tarh ve tahakkuklarını mevzuata uygun olarak gerçekleştirmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 23: Emlak Vergisi ile İlgili Hatalı Uygulamaların Bulunması

Emlak Vergisine Matrah Olacak Vergi Değerlerinin Takdirine İlişkin Tüzük kapsamında emlak vergisine esas vergiye tabi rayiç bedelin hesaplanmasında hem vergiye tabi rayiç bedellerin hatalı hesaplandığı hem de indirimli orandan yararlanmaması gereken mükelleflerin bu indirimden yararlandığı görülmüştür.

a) Emlak Vergisi Beyanına Esas Bina İnşaat Sınıflarının Fiili Durumları ile Uyumlu Olmaması Sonucu Vergiye Tabi Rayiç Bedellerin Eksik Hesaplanması

Bodrum Belediyesinin emlak vergisi mükelleflerinin beyannamelerinde, vergiye tabi rayiç bedelin hesaplanmasında dikkate alınan bina inşaat sınıfı ile fiilen yapılan tespitler sonucu olması gereken bina inşaat sınıflarının uyumlu olmaması sonucu vergiye tabi rayiç bedelin hatalı olduğu görülmüştür.

Binaların vergi değeri, 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu'nun 29'uncu maddesinin (b) bendinde; Maliye ve Bayındırlık ve İskân Bakanlıklarınca müştereken tespit ve ilân edilecek bina metrekare normal inşaat maliyetleri ile (a) bendinde belirtilen esaslara göre bulunacak arsa veya arsa payı değeri esas alınarak 31'inci madde uyarınca hazırlanmış bulunan tüzük

---

hükümlerinden yararlanılmak suretiyle hesaplanan bedel olduğu belirtilmiştir.

Emlak Vergisine Matrah Olacak Vergi Değerlerinin Takdirine İlişkin Tüzük'ün "Binaların inşaat sınıflarına göre ayrımı" başlıklı 10'uncu maddesinde binalar; lüks sınıf, birinci sınıf, ikinci sınıf, üçüncü sınıf ve basit inşaat olmak üzere beş sınıfta düzenlemiştir. Bu sınıflamanın, binanın yapılış tarzı, işçiliği, çeşitli kısımlarında kullanılan malzemenin cinsi, kalitesi vb. hususlar nazara alınarak yapılacağı ve inşaat sınıflarının tayinine esas alınacak niteliklerin Maliye Bakanlığınca tespit ve ilan olunacağı belirtilmiştir. Buna istinaden Maliye Bakanlığınca Bina İnşaat Sınıflarının Tespitine Dair Cetvel 15.12.1982 tarih ve 17899 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

14 Seri No'lu Emlak Vergisi Genel Tebliği'nin "Bina inşaat sınırlarının tespiti" başlıklı bölümünde; binanın gireceği sınıfın, bu özelliklerden yarıdan fazlasını taşıyıp taşımadığına bakılarak belirleneceği belirtilmiştir. Örneğin bina, ikinci sınıf inşaatla ilişkin özelliklerden yarıdan fazlasını taşıyorsa ikinci sınıf olarak beyan edilecektir. Binada anılan özelliklerden yarıdan fazlası yoksa bu defa özellikleri itibarıyla en yakın olduğu sınıfın beyan edilmesi icap edecektir. Örneğin, binanın 5 özelliği ikinci sınıfa, 4 özelliği üçüncü sınıfa, 1 özelliği de birinci sınıfa dâhil ise, söz konusu bina ikinci sınıfa daha yakın olduğu için ikinci sınıf olarak beyan edilmesi gerekecektir. Diğer taraftan, binanın bir alt veya üst sınıftan hangisine gireceği konusunda tereddüde düşülen hallerde, rayiç bedelin beyan edilmesinin esas olduğu da dikkate alınarak, bir üst sınıfın bildirileceği belirtilmiştir. Örneğin binanın üçüncü sınıfa mı yoksa ikinci sınıfa mı gireceğinde tereddüt gösteriliyorsa, bu binanın ikinci sınıf inşaat kabul edilmesinin uygun olacağı belirtilmiştir.

57 Seri No'lu Emlak Vergisi Genel Tebliği'nde; belediyeler, emlak vergisi işlemlerinde başta imar birimleri olmak üzere emlak vergisine konu taşınmazlara ilişkin öncelikle kendi kayıtlarında bulunan bilgi ve belgelerden faydalanacaklar ve gerek duymaları halinde bildirimlerin kontrolü amacıyla bildirim konu taşınmazlarda yoklama ve tespit yapmaları gerektiği düzenlenmiştir.

Binaların fiili durumları ile verilen beyannamelerin doğruluğuna ilişkin Belediyenin teknik personelleri ve yoklama memurları eşliğinde yapılan fiili denetim sonucunda; rayiç bedeli yüksek olup bina inşaat sınıfı nispeten düşük olan ve örneklem olarak seçilen 21 otelde ayrıntısı aşağıdaki tabloda görüldüğü üzere, beyanname üzerindeki bina inşaat sınıfları ile yoklama sonucunda tespit edilen bina inşaat sınıfları arasındaki farktan kaynaklanan 227.315.169,00 TL vergiye tabi rayiç bedel farkı ve dolayısıyla 909.264,00 TL emlak vergisi

farkı ortaya çıkmıştır.

Yapılan fiili denetim sonucunda, örneklem olarak seçilen 21 otel işletmesinden yalnızca 3 otele ilişkin emlak vergisi beyannamesi üzerindeki sınıf ile fiili yoklama sonucu tespit edilen sınıfın uyumlu olduğu 18 otel için ise bina inşaat sınıfının farklı olduğu görülmüştür. 21 otel işletmesine ait 31 adet emlak vergisi beyannamesi üzerinde yapılan çalışma sonucu, tüm emlak vergisi mükelleflerinin beyanlarının mevzuat hükümlerinin emrettiği şekilde yetkili organlar tarafından yapılacak hukuka uygun bir yoklama ile kontrol edilmesi sonucunda -2021 yılında yalnızca otellere ilişkin verilmiş 8906 adet emlak vergisi beyannamesi olduğu da düşünüldüğünde- tespit edilecek rayiç bedel farkının çok daha yüksek olabileceği düşünülmektedir.

Kamu idaresi tarafından, 01.01.2022 tarih itibarı ile Sicil-Yoklama Servisi kurularak Belediye sınırları içerisinde bulunan otel binalarıyla ilgili gerekli bina inşaat sınıflarının tespitine ilişkin yoklama işlemlerine başlanıldığı, ayrıca mülga Belediyelerden aktarılan emlak bina bildirim kayıtlarıyla ilgili olarak taşınmazların sınıf, nitelik, m² ve vb. verileri ile ilgili gerekli yoklama işlemlerinin ivedilikle yapılarak beyanlarda revize işlemlerinin tamamlanacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak belediye emlak birimi tarafından bina inşaat sınıflarının tespitine ilişkin mer'î mevzuat hükümlerinin emrettiği şekilde yapılacak fiili tespitler ile sınıfların gerçek mahiyetinin ortaya çıkarılması gerekmektedir.

Tablo 11: Emlak Vergisi Beyanları İle Fiili Durum Arasındaki Farka İlişkin Taşınmaz Listesi

	Beyanname Üzerinde Bildirilen Sınıf	Tespit Sonucu Belirlenen Sınıf	Beyanname Üzerindeki Vergiye Tabi Rayiç Bedel (A)	Tespit Sonucu Olması Gereken Rayiç Bedel (B)	Oluşan Rayiç Bedel Farkı (B-A)	Alınması Gereken Vergi Farkı [(B-A)*0,004]
1. Örnek	2. Sınıf	Lüks İnşaat	47.638.000,00	88.277.000,00	40.639.000,00	162.556,00
2. Örnek	2. Sınıf	1. Sınıf	15.254.000,00	18.791.000,00	3.537.000,00	14.148,00
3. Örnek	2. Sınıf	1. Sınıf	40.903.000,00	46.301.000,00	5.398.000,00	21.592,00
4. Örnek	2. Sınıf	1. Sınıf	17.643.000,00	19.871.000,00	2.228.000,00	8.912,00
5. Örnek	2. Sınıf	1. Sınıf	18.042.000,00	21.268.000,00	3.226.000,00	12.904,00
6. Örnek	2. Sınıf	1. Sınıf	55.330.000,00	68.243.000,00	12.913.000,00	51.652,00
7. Örnek	1. Sınıf	Lüks İnşaat	45.919.000,00	65.653.000,00	19.734.000,00	78.936,00
8. Örnek	1. Sınıf	1. Sınıf	75.349.000,00	75.349.000,00	0,00	0,00
9. Örnek	2. Sınıf	1. Sınıf	16.722.000,00	20.366.000,00	3.644.000,00	14.576,00
10. Örnek	3. Sınıf	1. Sınıf	56.739.000,00	81.147.000,00	24.408.000,00	97.632,00

11. Örnek	3. Sınıf	1. Sınıf	30.276.000,00	44.001.000,00	13.725.000,00	54.900,00
12. Örnek	3. Sınıf	Lüks İnşaat	33.792.000,00	54.444.000,00	20.652.000,00	82.608,00
13. Örnek	2. Sınıf	1. Sınıf	29.279.000,00	34.854.000,00	5.575.000,00	22.300,00
14. Örnek	2. Sınıf	1. Sınıf	24.228.000,00	28.606.000,00	4.378.000,00	17.512,00
15. Örnek	2. Sınıf	1. Sınıf	17.293.000,00	19.759.000,00	2.466.000,00	9.864,00
16. Örnek	2. Sınıf	1. Sınıf	29.190.000,00	38.644.000,00	9.454.000,00	37.816,00
17. Örnek	3. Sınıf	1. Sınıf	13.313.000,00	17.541.000,00	4.228.000,00	16.912,00
18. Örnek	2. Sınıf	2. sınıf	17.605.000,00	17.605.000,00	0,00	0,00
19. Örnek	1. Sınıf	Lüks İnşaat	9.499.000,00	13.582.000,00	4.083.000,00	16.332,00
20. Örnek	1. Sınıf	Lüks İnşaat	9.281.000,00	13.270.000,00	3.989.000,00	15.956,00
21. Örnek	1. Sınıf	Lüks İnşaat	6.048.000,00	8.646.000,00	2.598.000,00	10.392,00
22. Örnek	1. Sınıf	Lüks İnşaat	5.929.000,00	8.477.000,00	2.548.000,00	10.192,00
23. Örnek	1. Sınıf	Lüks İnşaat	5.144.000,00	7.355.000,00	2.211.000,00	8.844,00
24. Örnek	1. Sınıf	Lüks İnşaat	4.762.000,00	6.809.000,00	2.047.000,00	8.188,00
25. Örnek	1. Sınıf	Lüks İnşaat	3.828.000,00	5.473.000,00	1.645.000,00	6.580,00
26. Örnek	1. Sınıf	Lüks İnşaat	3.679.000,00	5.259.000,00	1.580.000,00	6.320,00
27. Örnek	2. Sınıf	1. Sınıf	32.396.000,00	39.979.000,00	7.583.000,00	30.332,00
28. Örnek	3. Sınıf	Lüks İnşaat	38.713.000,00	61.540.000,00	22.827.000,00	91.308,00
29. Örnek	2. Sınıf	2. Sınıf	23.417.000,00	23.417.000,00	0,00	0,00
30. Örnek	2. Sınıf	2. Sınıf	23.417.000,00	23.417.000,00	0,00	0,00
31. Örnek	2. Sınıf	2. Sınıf	23.417.000,00	23.417.000,00	0,00	0,00
TOPLAM					227.315.169,00	909.264,00

b) Emlak Vergisi Beyanlarında Kalorifer ve/veya Klima Tesisatı ile Asansör İçin Belirlenmiş Bedellerin Rayiç Bedel Hesaplamasına Dahil Edilmemesi

Emlak vergisine ilişkin fiili denetim ile tespit edilen ve vergiye tabi rayiç bedel hesaplanmasında dikkate alınması gereken kalorifer ve/veya klima tesisatı ile asansörün, emlak vergisi beyannameleri üzerinde yapılan kontrollerde yer almaması dolayısıyla rayiç bedelin hatalı hesaplandığı görülmüştür.

Emlak Vergisine Matrah Olacak Vergi Değerlerinin Takdirine İlişkin Tüzük'ün "İnşaat maliyet bedelinin hesaplanması" başlıklı 20'nci maddesinde; hesaplanan metrekare normal inşaat maliyet bedeline, ilan olunan bedelde nazara alınmamış ise, kalorifer veya klima tesisatı için % 8, asansör tesisatı için ayrıca % 6 oranında ilave yapılacağı belirtilmiştir. Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca 01.09.2020 tarihli ve 31231 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 77 seri No'lu Emlak Vergisi Kanunu Genel Tebliği ekinde ise 2021 yılı için binaların metrekare normal inşaat maliyet bedellerine asansör, kalorifer veya klima tesisat bedellerinin dahil olmadığı, yukarıda belirlenmiş oranların bu bedellere ilave edileceği

belirtilmiştir. Bu çerçevede vergiye tabi rayiç bedelin hesaplanmasında asansör, kalorifer veya klima tesisatı bulunup bulunmadığı da kriter olarak belirlenmiştir. Dolayısıyla 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu ve sair mevzuat hükümleri doğrultusunda binaların vergi değeri hesaplanırken; binalarda asansör, kalorifer veya klima tesisatı bulunup bulunmadığına da bakılması gerekmektedir.

Binaların fiili durumları ile verilen beyannamelerin doğruluğuna ilişkin Belediyenin teknik personelleri ve yoklama memurları eşliğinde yapılan fiili denetim sonucunda; örneklem olarak seçilen 21 otel işletmesinin tamamında asansör ve/veya klima tesisatı olmasına rağmen yalnızca 3 emlak vergisi beyannamesinde bu hususun vergiye tabi rayiç bedel hesaplanmasında dikkate alındığı görülmüştür. Aşağıdaki tabloda ayrıntısı gösterilen ve işletmelerde yer alan asansör ve/veya klima tesisatının inşaat metrekare birim fiyatlarına dahil edilmesi sonucunda oluşan vergiye tabi rayiç bedel farkı 65.158.000,00 TL, alınması gereken vergi farkı ise 260.632,00 TL olarak hesaplanmıştır. 21 otel işletmesine ait 31 adet emlak vergisi beyannamesi üzerinde yapılan çalışma sonucu, tüm emlak vergisi mükelleflerinin beyanlarının mevzuat hükümlerinin emrettiği şekilde yetkili organlar tarafından yapılacak hukuka uygun bir yoklama ile kontrol edilmesi sonucunda -2021 yılında yalnızca otellere ilişkin verilmiş 8906 adet emlak vergisi beyannamesi olduğu da düşünüldüğünde- tespit edilecek rayiç bedel farkının çok daha yüksek olabileceği düşünülmektedir.

Ayrıca yapılan kontrollerde emlak vergisi beyannamesinin verilmesi sırasında yapı ruhsatının da emlak servisine verildiği, yapı ruhsatında asansör olup olmadığına ilişkin bilgi olmasına rağmen bunun dikkate alınmayıp vergiye tabi rayiç bedelin hesaplanmasında asansörün eklenmediği görülmüştür.

Kamu idaresi tarafından iklim şartları v.b nedenlerle yarımada genelinde büyük otel ve hastaneler gibi binalar dışındaki yerlerde kalorifer kullanan binaların az olması nedeniyle emlak bina bildirim kaydında kaloriferin dikkate alınmadığı ifade edilse de ilgili Tüzük 'ün "İnşaat maliyet bedelinin hesaplanması" başlıklı 20'nci maddesinde, hesaplanan inşaat maliyetine kalorifer veya klima tesisatı için %8 eklenmesi gerektiği belirtilmiş ve ilgili maddede "veya" ibaresine yer verilmek suretiyle binalarda kaloriferin bulunmadığı durumda klima tesisatının eklenmesi gerektiği açıkça ifade edilmiştir. Diğer yandan yarımada genelinde oteller haricinde asansör bulunmadığı ifade edilmiş olsa da tarafımızca yapılan örnekleme binaların tamamı zaten otel olarak seçilmiştir. Ayrıca klima tesisatının, emlak bildirim formunda bulunmaması veya eski yapı kullanma ruhsatlarında binaların teknik özelliklerinin bulunmaması sonucu

mükellef beyanına göre işlem yapılması nedeniyle eksik olduğu ifade edilmiş olsa da bu husus bulgumuzda da belirtildiği üzere idare tarafından fiili tespit yapılmaksızın bildirim kayıtlarının oluşturulmasının sonucudur.

Sonuç olarak belediye emlak birimi tarafından asansör, kalorifer veya klima tesisatının varlığına ilişkin mer'î mevzuat hükümlerinin emrettiği şekilde yapılacak fiili tespitler ile vergiye tabi rayiç bedelin fiili duruma uygun hesaplanması gerekmektedir.

Tablo 12: Asansör, Kalorifer veya Klima Tesisatı Bulunan Taşınmaz Listesi

	Beyanname Üzerindeki Vergiye Tabi Rayiç Bedel (A)	Tespit Sonrası Kalorifer veya Klima Tesisatının Dahil Edilmesi Sonucu Olması Gereken Vergiye Tabi Rayiç Bedel (B)	Oluşan Vergiye Tabi Rayiç Bedel Farkı (B-A)	Alınması Gereken Vergi Farkı [(B-A)*0,004
1. Örnek	47.638.000,00	47.638.000,00	0,00	0,00
2. Örnek	15.254.000,00	15.254.000,00	0,00	0,00
3. Örnek	46.301.000,00	48.502.000,00	2.201.000,00	8.804,00
4. Örnek	19.871.000,00	20.810.000,00	939.000,00	3.756,00
5. Örnek	21.268.000,00	22.584.000,00	1.316.000,00	5.264,00
6. Örnek	68.243.000,00	70.333.000,00	2.090.000,00	8.360,00
7. Örnek	45.919.000,00	45.919.000,00	0,00	0,00
8. Örnek	75.349.000,00	83.440.000,00	8.091.000,00	32.364,00
9. Örnek	16.722.000,00	21.851.000,00	5.129.000,00	20.516,00
10. Örnek	81.147.000,00	87.616.000,00	6.469.000,00	25.876,00
11. Örnek	44.001.000,00	47.639.000,00	3.638.000,00	14.552,00
12. Örnek	54.444.000,00	58.759.000,00	4.315.000,00	17.260,00
13. Örnek	34.854.000,00	37.128.000,00	2.274.000,00	9.096,00
14. Örnek	28.606.000,00	29.626.000,00	1.020.000,00	4.080,00
15. Örnek	19.759.000,00	20.158.000,00	399.000,00	1.596,00
16. Örnek	38.644.000,00	42.499.000,00	3.855.000,00	15.420,00
17. Örnek	17.541.000,00	18.182.000,00	641.000,00	2.564,00
18. Örnek	17.605.000,00	20.070.000,00	2.465.000,00	9.860,00
19. Örnek	13.582.000,00	15.483.000,00	1.901.000,00	7.604,00
20. Örnek	13.270.000,00	15.128.000,00	1.858.000,00	7.432,00
21. Örnek	8.646.000,00	9.587.000,00	941.000,00	3.764,00
22. Örnek	8.477.000,00	9.664.000,00	1.187.000,00	4.748,00
23. Örnek	7.355.000,00	8.385.000,00	1.030.000,00	4.120,00
24. Örnek	6.809.000,00	7.762.000,00	953.000,00	3.812,00
25. Örnek	5.473.000,00	6.239.000,00	766.000,00	3.064,00
26. Örnek	5.259.000,00	5.995.000,00	736.000,00	2.944,00

27. Örnek	39.979.000,00	43.072.000,00	3.093.000,00	12.372,00
28. Örnek	61.540.000,00	66.309.000,00	4.769.000,00	19.076,00
29. Örnek	23.417.000,00	25.531.000,00	2.114.000,00	8.456,00
30. Örnek	5.367.000,00	5.851.000,00	484.000,00	1.936,00
31. Örnek	5.367.000,00	5.851.000,00	484.000,00	1.936,00
TOPLAM			65.158.000,00	260.632,00

c) İndirimli Emlak Vergisinden Yararlanan Kişilerle İlgili Gerekli Kontrollerin Yapılmaması

İndirimli emlak vergisinden yararlanan kişilere ilişkin yapılan örnekleme çalışmasında bazı kişilerin mevzuat hükümleri çerçevesinde indirimli orandan yararlanmaması gerekirken bu indirimden yararlandığı görülmüştür.

1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu'nun "Nispet" başlıklı 8'inci maddesinde; gelirleri kanunla kurulan sosyal güvenlik kurumlarından aldıkları aylıktan ibaret bulunanların, gazilerin, engellilerin, şehitlerin dul ve yetimlerinin Türkiye sınırları içinde brüt 200 m²'yi geçmeyen tek meskeni olması halinde Kanun'un Cumhurbaşkanı'na verdiği yetkiye istinaden bu meskenlere ait vergi oranlarının sıfıra kadar indirilebileceği hükmü yer almaktadır. Bu oran ise sıfır olarak uygulanmaya devam etmektedir.

1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu'nun 40'ıncı maddesinde; bildirim dışı kalan binaların vergi ve cezalarında zamanaşımının, bu binaların bildirim dışı bırakıldığına idarece öğrenildiği tarihi takip eden yılın başından itibaren başlayacağı ifade edilmiştir.

Yapılan incelemede; 2688 kişinin indirimli orandan yararlandığı görülmüştür. Örnek olarak seçilen 900 kişiden 56 tanesinin şartları taşımadığı halde indirimli orandan yararlandığı görülmüştür.

Kamu idaresi tarafından, 2022 yılı ocak ayı itibarıyla Belediye kayıtlarında indirimli emlak vergisi muafiyetinden yararlanan 2689 mükellef hakkında inceleme yapıldığı, bu mükelleflerden 250 adedinin ikinci mesken ediminden dolayı indirimli emlak vergisi muafiyetlerinin iptal edildiği ve haklarında ceza ihbarnamesi düzenlendiği, emlak vergisi gelirlerinin tahakkuk ve tahsilatlarının artırılması doğrultusunda belirli aralıklarla mükellef listelerinin kontrollerinin yapılacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, emlak vergisi gelirlerinin tahakkuk ve tahsilatlarının arttırılması amacıyla indirimli orandan yararlanan mükellef listelerinin belirli aralıklarla kontrol edilmesi ve mer'i

---

mevzuat hükümleri doğrultusunda tahakkuk ve tahsilat işlemlerinin yapılması gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 24: Verginin İdarece Tarhında Vergi Usul Kanunu Hükümlerine Uyulmaması

İdarenin ilan ve reklam ile eğlence vergilerine ilişkin yapılan inceleme sonucunda; verginin idarece tarhında, Vergi Usul Kanunlarındaki hükümlere aykırı olarak işlem yapıldığı tespit edilmiştir.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun "Usul hükümleri" başlıklı 98'inci maddesinde; Belediye Gelirleri Kanunu'nda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu Kanun'a göre alınacak vergi, harç ve katılma payları hakkında 213 sayılı Vergi Usul Kanunu ile 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun ve bunların ek ve tadilleri hükümlerinin uygulanacağı ifade edilmiştir.

213 sayılı Kanun'un "Verginin İdarece Tarhı" başlıklı Mükerrer 30'uncu maddesinde; Verginin İdarece Tarhı, 29 ve 30'uncu maddeler dışında kalan hallerde, mükelleflerin verginin tarhı için vergi kanunları ile muayyen zamanlarda müracaat etmemeleri veya aynı kanunlarla kendilerine tahmil edilen mecburiyetleri yerine getirmemeleri sebebiyle zamanında tarh edilemeyen verginin kanunen belli matrahlar üzerinden idarece tarh edilmesi şeklinde tanımlanmıştır.

Aynı maddenin devamında ise bu takdirde verginin, 131'inci madde mucibince tanzim edilen yoklama fişine müsteniden tarh olunacağı, bu şekilde tarh olunan vergilerle cezalarına ilişkin ihbarnamelerin bir taraftan, mükellefin bilinen adresine posta ile yollanacağı; diğer taraftan mükellefin adını, soyadını, hesap numarasını, işini, adresini tarh edilen verginin ve kesilen cezanın miktar ve cinsini gösterir bir ilânın vergi dairesinin ilân koymaya mahsus mahalline asılacağı belirtilmiştir.

Öte yandan, aynı Kanun'un "Cezalar" başlıklı 331'inci maddesinde; vergi kanunları hükümlerine aykırı hareket edenlerin, bu kitapta yazılı vergi cezaları (vergi ziyayı cezası ve usulsüzlük cezaları) ve diğer cezalar ile cezalandırılacağı ifade edilmiştir.

Aynı Kanun'un 341'inci maddesinde; vergi ziyasının, mükellefin veya sorumlunun vergilendirme ile ilgili ödevlerini zamanında yerine getirmemesi veya eksik yerine getirmesi yüzünden verginin zamanında tahakkuk ettirilmemesi veya eksik tahakkuk ettirilmesini ifade

---

ettiği belirtilmiş; Kanun'un "Vergi ziyai cezası" başlıklı 344'üncü maddesinde ise mükellef veya sorumlu hakkında ziyaa uğratılan verginin bir katı tutarında vergi ziyai cezası kesileceği hüküm altına alınmıştır.

Mezkur Kanun'un "Usulsüzlüğün tarifi" başlıklı 351'inci maddesinde, usulsüzlük; vergi kanunlarının şekline ve usulüne ilişkin hükümlere riayet edilmemesi olarak tanımlanmış olup Kanun'un "Usulsüzlük dereceleri ve cezaları" başlıklı 352'nci maddesinde ise, Usulsüzlüklerin, kanunda yazılı derecelere ve bu kanuna bağlı cetvele göre cezalandırılacağı belirtilmiştir.

Son olarak, aynı Kanun'un "Muhtelif cezayı istilzam etmesi" başlıklı 336'ncı maddesinin birinci fıkrasında ise, cezayı istilzam eden tek bir fiil ile vergi ziyai ve usulsüzlük birlikte işlenmiş olursa bunlara ait cezalardan sadece miktar itibarıyla en ağırının kesileceği ifade edilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri uyarınca mükellef veya sorumluların, 2464 sayılı Kanun kapsamında bulunan vergilerin belirli zamanlarda müracaat etmemeleri sonucunda verginin kanunen belli matrahlar üzerinden tanzim edilen yoklama fişine istinaden idarece tarh edilmesi gerektiği, ayrıca ziyaa uğratılan verginin bir katı tutarında vergi ile usulsüzlük cezası kıyaslanarak bunlara ait cezalardan miktar itibarıyla en ağırının kesileceği, bu şekilde tarh olunan vergi ve cezaların ihbarname ile tebliğ edilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmaktadır.

Yerinde yapılan denetimde örneklem olarak seçilen ilan ve reklam ile eğlence vergisi dosyalarının incelenmesi sonucunda; mükelleflerin verginin tarhı için vergi kanunları ile muayyen zamanlarda müracaat etmeyerek mükellefiyet tesis etmemeleri sonucunda idare tarafından yoklamaya çıkılarak beyana davet edildiği, bunun sonucunda beyan veren mükellefe cezasız işlem yapıldığı, beyan vermeyen mükelleflere ise doğrudan yoklama fişine istinaden ihbarname göndermeksizin cezasız tahakkuk yapıldığı tespit edilmiştir.

Bu durum, belediyenin Vergi Usul Kanunu hükümlerine aykırı işlem yapmasına ve bununla birlikte vergi aslının yanında fer'i alacaklarının tahsil edilmeyerek idarenin gelir kaybına uğramasına neden olmaktadır.

Kamu idaresi tarafından, yeni otomasyon programında vergi ziyai ve usulsüzlük cezaları modülünün aktifleştirilmesinden sonra bulgu ile ilgili mevzuata uygun işlemlerin yapılmasının sağlanacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri gereği söz konusu aksaklıkların giderilmesi için gerekli çalışmaların yapılarak tarh ve tahakkukların gerçekleştirilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER**EK 1: ÖNCEKİ YIL/YILLAR SAYIŞTAY DENETİM RAPORUNA İLİŞKİN İZLEME FORMU**

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Belediye Taşınmazının Meslek Kuruluşuna Tahsis Edilmesi	2020	Yerine Getirilmedi	Söz konusu hususa, 2021 yılı Sayıştay Denetim Raporu'nun "Diğer Bulgular" bölümü 8 numaralı bulgusunda "Belediyenin Mülkiyetinde Bulunan Bazı Taşınmazların Tahsis İşlemlerinin Mevzuata Uygun Olmaması" başlığı ile yer verilmiştir.
Taksi Durağı Olarak Kullanılan Taşınmazlara İlişkin İhale Yapılmamış Olması	2020	Yerine Getirilmedi	Söz konusu hususa, 2021 yılı Sayıştay Denetim

			Raporu'nun "Diğer Bulgular" bölümü 7 numaralı bulgusunda "Bazı Taşınmazlarının İhale Yapılmaksızın Ecrimisil Karşılığında Kullanılması" başlığı ile yer verilmiştir.
Mevzuatta Belirtilen Borçlanma Sınırının Aşılması	2020	Yerine Getirilmedi	Söz konusu hususa, 2021 yılı Sayıştay Denetim Raporu'nun "Diğer Bulgular" bölümü 20 numaralı bulgusunda "Borçlanma Sınırının Aşılması" başlığı ile yer verilmiştir.
Bazı Taşınmazlarının İhale Yapılmaksızın Ecrimisil Karşılığında Kullanılması	2020	Yerine Getirilmedi	Söz konusu hususa, 2021 yılı Sayıştay Denetim Raporu'nun

			“Diğer Bulgular” bölümü 7 numaralı bulgusunda “Bazı Taşınmazlarının İhale Yapılmaksızın Ecrimisil Karşılığında Kullanılması” başlığı ile yer verilmiştir.
Asgari Ücret Destek Primi Tutarlarının İşsizlik Sigorta Fonuna Gönderilmemesi	2020	Yerine Getirilmedi	Söz konusu hususa, 2021 yılı Sayıştay Denetim Raporu’nun “Diğer Bulgular” bölümü 13 numaralı bulgusunda “Asgari Ücret Destek Primi Tutarlarının İlçe Mal Müdürlüğüne Gönderilmemesi” başlığı ile yer verilmiştir.

Maddi Duran Varlıkların Bir Kısmı İçin Amortisman Ayrılmaması	2020	Yerine Getirilmedi	Söz konusu hususa, 2021 yılı Sayıştay Denetim Raporu'nun "Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular" bölümü 1 numaralı bulgusunda "Maddi Duran Varlıkların Bir Kısmı İçin Amortisman Ayrılmaması" başlığı ile yer verilmiştir.